

I somras gjorde Åtvids församlings ungdomskör en resa till Frankrike och sjöng bl a i Notre Dame (bilden) inför ungefär 2 000 personer. Resan blev dyr och man försökte på alla sätt samla in pengar. Bl a av kommunfullmäktige, som häromdagen efter lång diskussion avslog ansökan med motiveringen att kyrkan får klara sina egna angelägenheter själv

Stundom uppsluppen debatt om tusenlapp till Åtvidskör

Skulle kommunfullmäktige i Åtvidaberg ge Åtvids församlings ungdomskör resebidrag med 3 285 kr eller inte? Eller skulle man nöja sig med ett allmänt bidrag på 1 000 kr till körens verksamhet? Eller skulle det inte bli något bidrag alls?

Frågorna hopade sig och spänningen stegrades allteftersom fullmäktigeledamöterna fördjupade sig i en lång debatt i, som det visade sig, den principiellt mycket allvarliga frågan.

När så småningom krutröken lagt sig och man skulle gå till beslut fann man att partibroder stod mot partibroder, att i varje fall en kommunstyrelseledamot bytt fot och att en för dagen i rött skrudad moderat tillsammans med en socialdemokrat (båda tillhörande Allmänna sångkören) envist slogs för att ungdomskören inte skulle få något bidrag alls.

□ Ledamöter sågs le

Det ska i arlighetsens namn erkännas att debatten stundom var riktigt uppsluppen och flera av fullmäktigeledamöterna sågs le. Man kunde till och med höra en och annan skrattsalva.

Bakgrunden i korthet:

I somras gjorde Åtvids församlings ungdomskör (i sin dåvarande skepnad en kör av erkänt mycket hög kvalitet) en resa till Frankrike, där man bland ett tiotal konserter också sjöng för omkring 2 000 personer i Notre Dame.

På alla möjliga sätt försökte man få ihop pengar till sin resa. Kyrkokassan bidrog med 6 000, statens kulturråd med 5 000 och svensk-franska kulturkommittén med 1 500 kr. Dessutom jobbade man med konserter, skogsplantering, operation dagsverke osv. Men kvar stod till slut ändå 3 285 kr som skulle betalas. Kören vände sig till kommunen.

Carl G Nilsson (m) tog upp ärendet som egen motion i fullmäktige. Kulturnämnden tillstyrkte bidrag på 3 285 kr. I kommunstyrelsen blev det en seg debatt, som slutade i ett oenligt förslag om att ge kören 1 000 kr. Inte till resan utan till sin ordinarie verksamhet.

□ Prejudicerande

Lennart Linnerstedt (socialdemokrat och medlem i Allmänna sångkören) fann det egendomligt att inte kyrkan kunde klara sina egna åligganden. Dessutom påpekade han att Allmänna sångkören fått avslag två gånger på liknande ansökningar. Det borde vara prejudicerande, ansåg han, och hänvisade slutligen till att ungdomskören minsann inte enligt reglerna för föreningsbidrag har rätt till bidrag.

Brita Petersson (rödklädd moderat och medlem i Allmänna sångkören) bekände att hon måste gå emot sin partibroder i den här frågan. Hon sade sig hysa största beundran för ungdomskören. Varpå hon yrkade avslag.

□ Blev övertalad

Bengt Persson (fp) beklagade att han blivit övertalad av det blivande kommunalrådet Göte Edlund att i kommunstyrelsen tillstyrka bidrag. Nu hade han fått upp ögonen för vad han egentligen tyckte och röstade mot sig själv.

Carl-Eric Ahlström stoltserade med att han stod kvar vid sin ståndpunkt från kommunstyrelsen, nämligen 1 000 kr i bidrag.

Motionären själv, Carl G Nilsson, försökte förgäves beveka fullmäktige genom att hänvisa till den fantastiska PR som kören gjort, inte bara för kyrkan, utan också för kommunen. Han fick medhåll av Ingvar Kindesjö (m).

Arne Johansson (s) tyckte det var väl magstarkt av kören att begära 3 000 kr av skattemedel när man redan fått 6 000 av kyrkan.

Under debatten diskuterades också om kören fortfarande finns eller inte, och om det eventuella bidraget skulle vara resebidrag eller vanligt bidrag.

□ I tre kvart

Så där höll man på i närmare tre kvart innan den kommunala

järntrusten äntligen stod redo att gå till beslut. Först röstade man bort Carl G Nilssons och kulturnämndens förslag. Sen gick det likadant med kommunstyrelsens förslag om tusenlappen. Fast här måste man tillgripa votering.

Bland de 30 som röstade för avslag fanns folk både engagerade i kyrkan och med barn i kören. Likaså bland de 12 som röstade för bidrag. En moderat ledamot avstod från att ta ställning.

Som sens moral kan man citera Brita Petersson: Har kyrkan något till över för Ingemar Ericsson och hans kör så ska man själva ge kören det stöd som behövs.

□ Inte längre gratis

Tilläggs kan att ungdomskören fortfarande existerar. Fast omsättningen bland medlemmarna inför hösten varit osedvanligt stor. Ungdomskören har tidigare år ställt sig gratis till förfogande i samband med fritidsnämndens Luciaarrangemang. Det är väl inte uteslutet att konsekvensen av fullmäktigebeslutet blir att kören i fortsättningen tar (får) betalt för sina tjänster.

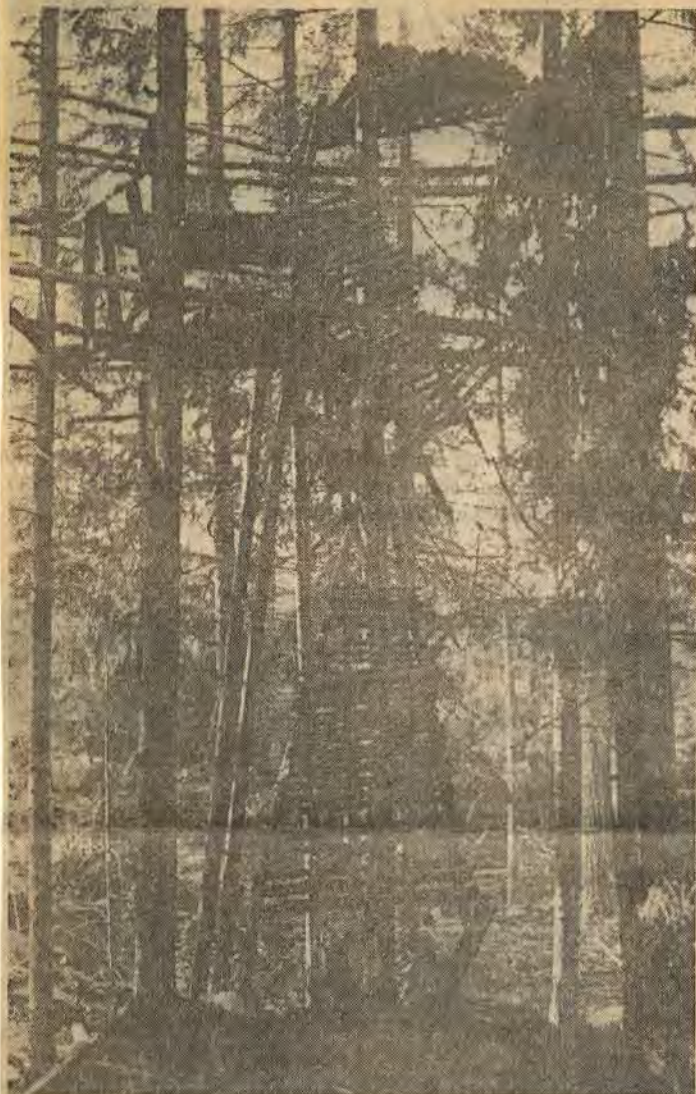
CHRISTER BERG

Märklig Åtvidskoja i lågor

L
10

2/10

Det här är resten av ett mästerverk inom kojbyggnadsbranschen. Fram till i fredags stod den vid en hög brant i Humpaterrängen i Åtvidaberg som ett imponerande monument över vad händiga grabbar kan göra när verksamhetslusten är som störst.

Det blev en koja i flera våningar, högt ovanför marken i en barrskogsduge. Så småningom installerades i ett etage en kamin av aluminium. När de nuvarande hyresgästerna i kojans skulle sätta fart på värmen på fredagskvällen bar det sig inte bättre än att den arkitektoniska skapelsen fattade eld.

En förbispringande motionär såg elden och sprang till närmaste telefon. Brandförsvaret i Åtvid ryckte ut med flera bilar och kunde efter några misslyckade försök hitta en väg till branden. Där väntade inte bara de olyckliga pojkarna på brandmännen utan också en tämligen svårforcerad terräng i mörkret. Lyckligtvis kom ingen till skada.

NBV-möte. I samband med IOGT-NTO:s ordinarie möte på torsdagen hade också NBV-avdelningen i Åtvidaberg årsmöte. Förra studieåret hade man 18 cirklar med tillsammans 147 deltagare. Över 20 medlemmar har deltagit i kurser och konferenser. Avdelningen har arrangerat eller deltagit i flera kulturarrangemang och också haft representation i kulturnämndens samorganisation. Kassen balanserade på 102 400 kr. Budgetförslaget för det nyss påbörjade verksamhetsår omsluter 121 500 kr. I styrelsen omvaldes Gösta Hedman som ordförande och nyvaldes Per-Olof Gustavsson. Efter förhandlingarna underhöll Aron Andersson och Nils Ahlin med fiolmusik.

Inbrott i bilar. Under veckosluttet begicks inbrott i två bilar parkerade vid Gulf. Tjuvarna tog med sig bandspelare, batterier och däck till ett värde av sammanlagt 2 000 kr.

Åtvidabergsborna hade på söndagen tillfälle att njuta till harpospel vid en konsert med Gertrud Schneider

Konsert på harpa och flöjt uppskattad i Åtvidaberg

Inte på år och dag, om ens någonsin, har man i Åtvidaberg haft tillfälle att lyssna på alldeles äkta harpomusik. Det är åtminstone helt klart att det inte låtit sig göra under 70-talet. Men på söndagen var det dags för detta i det musikaliska Åtvidaberg nästan historiska ögonblick. Då gav harpisten Gertrud Schneider tillsammans med Lars Hagström, flöjt, en konsert i Åtvid.

Det var bara synd att inte fler kom till den av NBV och kulturnämnden arrangerade konserten på Godtemplargården. Men för de knappt 30 åhörarna var de båda Uppsalamusikerna en angämn överraskning. Ett synnerligen skickligt musikaliskt kunnande i kombination med ett variationsrikt programval och ett mycket sympatiskt och proppert framträdande gav ett bestående intryck.

Där fanns det kanske mest berömda stycket för flöjt och harpa,

Nielsens Dimman lättar liksom den av de flesta kända Green sleeves. Man kunde också njuta av Bizets koloristiska Intermezzo, Donizettis mjuka Arlesienne, Iberts pigga Entr'acte och den eleganta Sonate av de Boisvallee.

Lars Hagström gav prov på sitt eminenta flöjtspel i en solosonat av Carl Philip Bach (Berlin-Bach). Gertrud Schneider förtjuste publiken med Patricia Johns Sea changes. Ett stycke alldeles speciellt komponerat för harpa och där man fick flera exempel på instrumentets mångsidighet.

Publik och arrangörer manade slutligen fram ett extranummer. Efter konserten fick man tillfälle att stilla sin nyfikenhet på den vackra harpan. Gertrud Schneider demonstrerade instrumentet och fick svara på många frågor om harpan.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Medarbetardag
för pastoratet

Närmare 50 förtroendevalda och medarbetare i de fem församlingarna i Åtvids m fl församlingars pastorat deltog i årets medarbetarsamling i Vårdnäs. Det är för övrigt sjätte året i följd som man har den här sammandragningen, dvs ända sedan det nya pastoratet bildades.

Under de båda dagarna medverkade två gästföreläsare. Claes Gunnarsson, kantor i Viby och bl a stiftets representant i liturgiska nämnden, talade över ämnet Gudstjänst, vad är det? Han kom in på förnyandet av gudstjänsterna och på det lokala arbetet i olika försöksförsamlingar varav Åtvid är en.

Den andra talaren var kyrkoadjunkt Lillemor Erlander, Ryd, som höll ett anförande över rubriken Vad vill vi med församlingen? Hon berättade bl a en hel del om sina egna erfarenheter.

Efteråt samlades medarbetarna från Åtvids pastorat i olika arbetsgrupper, där man diskuterade hur de nya impulserna skulle kunna omsättas i praktiken på hemmaplan.

Under träffen i Vårdnäs gick man också igenom planeringen inför den provvisitation som skall äga rum i månadskiftet januari/februari 1980.

Sjung med Kjell, försöket med lekmanaledd sånggudstjänst, samlade omkring 200 personer till Åtvids gamla kyrka. Kjell, som heter Samuelsson i efternamn, ledde gudstjänsten tillsammans med musikerna Ingemar Ericsson, Per-Inge Eriksson och Anders Byström. Ett rikhaltigt sångprogram med en hel del okända sånger sjöngs.

På måndagen fick Åtvidaberg sitt andra kommunalråd genom tiderna. Han heter Göte Edlund och kommer från årsskiftet att ersätta Carl-Eric Ahlström. På bilden hälsar Carl-Eric Ahlström (t v) sin efterträdare välkommen till sin nya arbetsplats

Göte Edlund har börjat:

Åtvids nyaste kommunalråd debattglad socialdemokrat

På måndagen fick Åtvidabergs sitt andra kommunalråd genom tiderna. Visserligen har det nuvarande kommunalrådet Carl-Eric Ahlström ytterligare tre månader kvar till sin reträtt från posten, men från och med måndagen och till årets slut skall han hinna med att sätta in nästa man ordentligt i jobbet. Även om den mannen redan nu är en betydande maktfaktor i den åtvidabergska kommunalpolitiken.

Det gäller således 50-åriga Göte Edlund, fram till i går planeringschef på Z-tryckerierna i Åtvidaberg. Åtvidabergare av födsel och ohejdad vana. Aktiv socialdemokrat sedan 20 år. En debattglad politiker som i fyra år fått hålla igen litet eftersom han tronat som ordförande i kommunfullmäktige. Men nu lär det bli fart på språklådan igen.

Med Åtvidabergska mått mått stormade det en del när socialdemokraterna lade fram förslaget att kommunalrådet Carl-Eric Ahlströms efterträdare skulle börja redan 1 oktober. Från socialdemokratisk sida ansåg man det önskvärt att det blivande kommunalrådet fick tre månader på sig att under Ahlströms ledning sätta sig ordentligt in i jobbet.

De borgerliga partierna ansåg å sin sida att om det över huvud taget var nödvändigt med en överlappning så skulle den tiden förläggas till efter nyåret. Dessutom hade man själv svårt att på bara fjorton dagar skaka fram en egen kandidat. Dvs om valet skulle innebära en ändring av majoritetsförhållandena i Åtvid.

— Men det är redan nu klart att jag kommer att behöva den här tiden, säger Göte Edlund på sin första arbetsdag som heltidsanställd politiker. Det är inte bara frågan om att sätta sig in i allt det arbete som ligger bakom de förslag till beslut som man så småningom skall ta ställning till. Utan också det viktiga att få lära känna alla människor på olika nivåer i Åtvid och på andra håll.

Måndagen gick i stort sett åt att sitta i ärendebereidning med kommunala tjänstemän, att delta i kommunstyrelsens sammanträde, att skaka hand med personalen på kommunalkontoret och att i dagboken fylla i alla de tusen och ett sammanträden som väntar.

— När jag började med politiken kunde jag väl aldrig drömma om att jag skulle bli utsedd som kommunalråd, berättar Göte Edlund. Men nu har man valt mig till den här posten och jag ångrar inte att jag tackade ja. Jag känner en härlig arbetslust.

Det är ännu inte klart vem som skall efterträda Göte Edlund på posten som ordförande i kommunalfullmäktige. Just nu är det rektor Olof Sandqvist som är vice ordförande. Det var också han som ledde fullmäktigesammanträdet i förra veckan. Det finns heller ännu inget beslut om inrättandet av ytterligare ett kommunalråd i Åtvid.

CHRISTER BERG

Carl och Anna Uppman lät sig inte skrämmas av de två rånarna

Det är kraft i Luthers ord

Genom att stämma upp Luthers psalm Vår Gud är oss en väldig borg lyckades 80-åriga Anna Uppman skrämma två rånare på flykten.

De 80-åriga makarna Uppman bor ensligt mitt i skogen i Fröjerumstrakten, cirka en och en halv mil utanför Åtvidaberg. På natten mot måndagen väcktes de av att två maskerade män stod i sovrummet. Carl Uppman försökte resa sig upp i sängen, men knuffades ner av de två männen. Men Carl Uppman gav inte upp. Han kastade en väckarklocka

efter rånarna, och då den missade försökte han med ett keramikfat. När inte heller detta fick rånarna att försvinna stämde Anna Uppman upp Martin Lut hers psalm Vår Gud är oss en väldig borg. När hon hunnit till . . . vårt hopp vi vilja bygga, tog männen till flykten.

— SE SIDAN ÅTTA —

Rånare i Åtvidaberg skrämdes av psalm

Makarna Carl och Anna Uppman, båda i 80-årsåldern, utsattes sent på söndagskvällen för ett otäckt rånförsök. Deras bostad ligger på en enslig väg mitt i skogen i Fröjerumstrakten halvannan mil öster om Åtvidaberg. De båda hade gått och lagt sig, Anna hade t o m hunnit somna, när plötsligt två maskerade män stod i sovrummet.

Carl Uppman fick genast en skarp ficklampsstråle i ansiktet. Han försökte tända sänglampan men en av rånarna ryckte då ut sladden ur kontakten. När han försökte sätta sig upp i sängen gick en av männen fram och knuffade ner honom. Då vaknade Anna Uppman. Hon fick se två yngre män med stickade luvor över ansiktet.

Carl Uppman lät sig inte hejdas så lätt. Han tog tag i första bästa föremål, en gammaldags väckarklocka, och kastade mot rånarna. När han inte träffade försökte han med ett fat i keramik.

En av rånarna uppmanade 80-åringen att ta fram nyckeln till det kassaskåp som stod på bottenvåningen. Men Carl Uppman fortsatte att trilskas med männen och sade sig inte veta om någon nyckel.

— Den här kyrkorådet, för det är deras kassaskåp, förklarade han.

Vår Gud är oss . . .

— Då ropade jag, berättar Anna Uppman; Vår Gud är oss en väldig borg, han är vårt vapen trygga. På honom i all nöd och

Carl och Anna Uppman framför sitt hus. Rånarna som kom dit sent på kvällen måste haft god lokalkännedom, säger polisen

sorg vårt hopp vi vilja bygga. Och minsann, tog inte rånarna till flykten.

I hastigheten tappade en av männen en stor kniv som han hela tiden hållit i handen. Kvar lämnade man också en plånbok som plundrats på 200 kr.

Medan rånarna genomsökte huset hade de bl a skurit av sladden till en telefon. Men i huset fanns ytterligare en apparat och från den larmades polisen som ryckte ut med en hundpatrull från Linköping och en bil från Åtvid. Förutom kniven hittade man bara spår från en bil som rivstartat ca 150 m från huset.

Lokalkunskap

Polisen hade på måndagen inga spår i någon bestämd riktning ef-

ter vilka gärningsmännen kan vara. Sannolikt har rånarna varit väl orienterade i omgivningarna. Dels med de kurviga småvägarna i trakten, dels med det förhållandet att det just i det här huset fanns ett kassaskåp. Däremot kände man tydligen inte till parets mod och att kassaskåpet var i det närmaste tomt på kontanter.

Polisen ser mycket allvarligt på rånet.

— Brott mot åldringar är bland de avskrämdaste brott som finns, säger polisman Jan Nordlöf.

— Visst var det litet svårt att somna om efteråt, säger Anna Uppman. När jag lade mig på vänstra sidan så klappade hjärtat så hela sängen skakade. Men nu känns det bättre.

CHRISTER BERG

Åtvidabergs ungdomskör och frågan om bidrag

Med anledning av referatet från Åtvidabergs kommunfullmäktiges sammanträde och dess behandling av frågan om ev bidrag till Ungdomskörens Frankriketurné ber jag få anföra följande:

Av referatet framgår tydligt de olika turer som i ärendet förevarit.

Ikke mindre tydligt framgår — även i andra sammanhang — vilket ömkligt kommunfullmäktige Åtvidaberg har.

Som organisatör till ifrågavarande konsertturné kan jag enbart bekräfta de ekonomiska svårigheter som uppkom i samband med resan samt

att planeringen av resan, som började mer än ett år innan, företogs under förutsättning att samtliga medlemmar själva i vilket fall som helst skulle vara tvungna att stå för en stor del av kostnaden

att man dock på olika sätt (dagsverken, konserter, bidrag samt t o m diskotek) skulle söka hålla denna kostnad så låg som möjligt, inte minst beroende på att större delen av medlemmarna var studerande med begränsade ekonomiska resurser.

att resan företogs i rent ideellt syfte och att ingen av konserterna betalades.

Vidare må framhållas att turnén mot slutet fick ett betydligt vidlyftigare utseende — vad antalet framträdanden beträffar — än som ursprungligen var avsett.

Idealismen har sitt pris. Idealism värderas inte numer, vilket vi fått erfaras, och kommunstyrelsen har genom sitt till löje gränsande beslut om en ynka tusenlapp ytterligare befast denna uppfattning.

Lennart Linnerstedt (s), tillika fritidsnämndens ordförande, tillhörde dem som enl uppgift "ivrigt" förespråkade avslag på ansökan.

Han är ordförande i samma fritidsnämnd som årligen utger ett häfte kallat "Fritid i Åtvidaberg". I den ekonomiska redovisning som åtföljer detta, framgår den miljonrullning som kommunen sätter i rörelse på andra aktiviteter.

Fotboll tycks i Åtvidaberg vara något av en helig ko. Här anläggs den ena fotbollsplanen efter den andra, Edbergafältet till kostnad av hundratusentals kronor, här finns sporthall, elljusspår etc, etc.

Detta är givetvis mycket vällovligt, men varför ifrågasätts aldrig sådana utsvävningar?

Hur mycket satsas på musiken, som i Åtvidaberg samlar stora skaror av både aktiva och åhörare?

Lennart Linnerstedt ska också enligt referatet ha menat, att det faktum att Allmänna kören fått avslag på två ansökningar skulle vara prejudicerande. Jaså! Borde då Linnerstedt inte istället söka driva igenom en fråga som denna, för att övriga grupper, t ex Allmänna kören, i kraft av detta nya "prejudikat" framdeles med skärpa skall kunna framhålla sina krav?

Tyvärr tycks den allmänna uppfattningen i fullmäktige vara, att kyrkan skall sköta sina egna angelägenheter. Detta skulle också gälla Ungdomskören. Nu är det inte fullt så enkelt.

Även om kören formellt är "kyrkans" så har man gjort framträdanden i kommunal regi, och i och med detta är man genast involverad i det kommunala kulturlivet, och borde ha rätt att begära hänsyn härefter även ekonomiska frågor.

I de fall jag skaffat engagemang åt exempelvis Allmänna kören i kyrkor i detta land, så har kyrkan åtminstone stått för omkostnaderna.

Det faktum att Allmänna kören fått avslag är att beklaga minst lika mycket, om inte mer, än det föreliggande fallet.

Slutligen ett par reflexioner om referatets utformning.

Det måste på det bestämdaste beklagas, att journalisten givit det faktum att två medlemmar ur Allmänna kören ingår i kommunfullmäktige så stor betydelse att läsaren bibringas uppfattningen att det skulle vara Allmänna körens officiella mening, att Ungdomskören icke borde få bidrag, och här alltså skulle stå i något slags motsatsförhållande till varandra. Så är givetvis icke fallet.

Inte mindre än tre gånger omnämns att nämnda ledamöter är medlemmar i Allmänna kören. Ena gången i allmänna ordalag, de två andra direkt utpekande de personer det är fråga om.

Istället för en sådan journalistik borde man söka understryka det förhållandet, att ett mycket omfattande samarbete "över gränserna" föreligger.

Det vore mer till gagn för Åtvids musikliv.

Sten-Åke Carlsson
Kantor

Diger hyreshöjning i Åtvid Snabb förhandling gav 20:66

20 kr och 66 öre. Så stor blir hyreshöjningen per kvadratmeter för hyresgästerna i stiftelsen Åtvidbergshem. Sammanlagt berörs drygt 700 lägenheter av prellmånaravtalet. Från hyresgästföreningens sida återstår ett beslut av förhandlingsdelegationen och justering av protokollet. Dvs i praktiken rent formella åtgärder.

Samtliga parter är ganska överraskade av att redan den första förhandlingsdagen ledde till en överenskommelse. Dels för att stiftelsens utgångsbud låg mycket högt (man begärde nästan 34 kr inkl bränsletillägg), dels för att ett hotfull mummel hörts från de enskilda hyresgästerna.

Men redan framåt eftermiddagen den första dagen nåddes således ett gemensamt slutbud, som innebär en hyreshöjning från årsskiftet med 15:66 kr per kvm och ett bränsletillägg på 5 kr som räknas in i hyran redan från 1 november i år.

□ 1:09 till föreningen

Överenskommelsen innebär att stiftelsen Åtvidbergshem nästa år tar ut 145:79 kr per kvm av hyresgästerna, som dessutom får betala 27:50 för värmen och 1:09 till hyresgästföreningen.

För den som har en 3:a i Eksäter innebär det en hyreshöjning med drygt 143 kr till 1 200 kr i månaden. En tvåa på Söderleden ökar med 107 kr till 888 kr i månaden och en tvåa i Långbrott ökar med 96 kr till 786 kr i månaden.

Av de 145 kr och 79 öre som stiftelsen tar ut per kvm och år av respektive hyresgäst går 60:51 till kapitalkostnader, dvs i huvudsak räntor och avskrivningar. 31 kr avsätts till underhållet. Resten, 54:28, behövs för övriga driftskostnader. T ex vatten 10:06, ad-

ministration 8 kr och fastighets-skötsel 15:52.

□ Ingen prutning

På underhållssidan prutades inte ett enda öre från stiftelsens ursprungliga kalkyl. I stället räknade man även in den senaste diskontohöjningen. Under nästa år kommer stiftelsen att satsa drygt 2 milj kr på underhållet varav över 900 000 på Eksäter och 335 000 på Långbrott.

Från början krävde Åtvidbergshem ett bränsletillägg på

7:13 men gick sedan ner till 5 kr. Här kan nämnas att man vid den första siffran räknat med ett oförändrat oljepris och att man dessutom dragit av den besparingseffekt som man uppnår genom en massa energisparåtgärder. Genom dessa kommer stiftelsen att ligga långt under den normalförbrukning som Kommunförbundet räknar med. Men, säger Evert Johansson i Åtvidbergshem, vi räknar med att hyresgästerna hjälper till att spara och hoppas på en mildare vinter än förra året.

Under sammanträdet begärde man från Åtvidbergshems sida att avtal om ny förhandlingsordning skulle tecknas. Ett avtal som skulle innebära att båda parter lovar att följa hyresmarknadskommitténs utslag.

Hyresgästerna ville å sin sida ha ett avtal om ökat boinflygande för hyresgästerna.

Båda parter enades dock om att uppta nya förhandlingar om dessa båda avtal.

CHRISTER BERG

Evert Johansson, Åtvidbergshem:

En dröm att åtminstone en gång slippa förhandla om höjningar

Min dröm är att åtminstone en enda gång som ansvarig för stiftelsen Åtvidbergshem få slippa begära förhandlingar om hyreshöjningar med hyresgästerna. Men jag undrar om jag får uppleva den dagen.

Evert Johansson, som är ordförande i styrelsen för stiftelsen Åtvidbergshem, är i och för sig inte missnöjd med det snabba förhandlingsresultatet. Men, säger han, jag är missbelåten med att det inte gått att hålla tillbaka kostnaderna i större utsträckning.

Nu gick man från stiftelsens sida visserligen med på en prutning av hyreshöjningen med sammanlagt 13 kr, men enligt Evert Johansson ska det inte behöva gå ut över anställda och hyresgäster.

□ Rationaliserar

— Vi har redan tidigare arbetat hårt för att rationalisera verksamheten för att hålla kostnaderna nere. Nu måste vi skärpa

Åtvidbergshems ordförande Evert Johansson har en dröm: att slippa förhandla om hyreshöjningar. Men tyvärr har det hittills bara blivit en dröm... oss än mer. Vi får t ex undersöka vad som kan göras på den administrativa sidan. Beträffande energiförbrukningen ligger vi redan långt under Kommunförbundets normer. Mer ska vi spara på den sidan.

Evert Johansson uppger vidare att stiftelsen ska ta upp en diskussion med socialkontoret och kommunen om garantier för reparationer i lägenheter efter hyresgäster, som fått hjälp med bostad genom socialkontoret.

Ett av våra stora problem är just omsättningen på Eksäter, fortsätter Evert Johansson. Efter varje avflyttning är det nästan alltid något som måste göras i lägenheten.

Evert Johansson berättar vidare att man på senaste tiden skärpt kontrollen en hel del. I höst har man t ex grundligt gått igenom varenda lägenhet på Eksäter för att undersöka reparationsbehovet. Vidare har man börjat skärskåda utbrukning av inre bara olja utan också vatten och el.

□ Bostadsbidrag

Slutligen framhåller Evert Johansson att den nu överenskomna hyreshöjningen inte slår fullt ut på alla hyresgäster på grund av bostadsbidrag till barnfamiljer och bostadstillägg till pensionärer. Genom det snabba avtalet kommer också KBT att hinna räknas upp i tid till hyreshöjningen.

CHRISTER BERG

Men Eva Andersson är bitter:

Jag trodde hyresgästföreningen var en demokratisk organisation

— Jag är väldigt besviken på våra förhandlare i hyresgästföreningen. Jag kommer aldrig att godkänna det avtal som nu ska tecknas med stiftelsen Atvidabergshem. Bakom mlg har jag 90 procent av hyresgästerna i Eksätter. Och jag som trodde att hyresgästföreningen var en demokratisk organisation.

— Men tydligen bryr man sig inte ens om att lyssna på sina medlemmar. Just nu känns det som om jag skulle vilja säga upp mitt medlemskap direkt.

Det säger Eva Andersson i Atvidaberg. Hon är ordförande i hyresgästföreningens kontaktkommitté i Eksätter. I bostadsområdet äger stiftelsen Atvidabergshem närmare 300 lägenheter. Ett 30-tal står outhyrda.

Eva Andersson är i dag besviken på sina egna förhandlare i hyresgästföreningen. Hon vägrade skriva under avtalet när det behandlades i förhandlingsrådet

I dag är Eva Anderson mycket bitter. Hon anser sig ha god orsak till det. Detta sedan stiftelsen och hyresgästföreningen kommit överens om en hyreshöjning med närmare 21 kr per kvadratmeter.

Inte ett öre mer

Ändå, förklarar Eva Andersson, har nästan varenda en som bor i Eksätter, och fler därtill, sagt ifrån på skarpen. Vi kommer inte att gå med på ett öre mer än 6 kr plus bränsletillägg.

Stiftelsens utgångsbud låg på sammanlagt närmare 34 kr per kvm. När hyresgästerna fick reda på kalkylerna blev det fart på verksamheten. Man gick själva igenom siffermaterialet och kom fram till att stiftelsens krav var orimliga. Att man dessutom måste ta hänsyn till vad hyresgäster rimligtvis orkar med att betala. Resultatet blev en protestskrivelse som skickades runt.

435 skrev på

I skrivelsen, som undertecknats av 435 personer, sägs att det inte kan vara rimligt att höja hyran med drygt 20 procent när inflationen ligger runt 7 procent. Man frågar sig också om det är hyresgästerna som ska betala för kommunens felsatsning, som i sig lett till ett stort antal outhyrda lägenheter. 6 kr plus 7:13 för bränsle. Det går man med på. Inte ett öre mer.

Namnunderskrifterna överlämnades till hyresförhandlarna innan dessa satte sig ner vid förhandlingsbordet. Redan efter första dagens diskussion var man klar. Överenskommelsen låg då på 15:66 plus 5 kr i bränsletillägg. Femkronan läggs på hyran redan från den 1 november i år.

Häftig debatt

På tisdagskvällen skulle hyresgästernas förhandlare presentera resultatet för hyresgästföreningens förhandlingsråd. Vid det tillfället uppstod en häftig debatt.

— Man försökte på alla sätt få mig att godkänna hyreshöjningen, säger Eva Andersson. Men hur skulle jag kunna göra det och samtidigt behålla hela Eksätters förtroende? Att våra egna förhandlare kan göra så mot medlemmarna är mig en gåta.

Beslutet att godkänna förhandlingsresultatet kunde fattas först efter votering med sju röster för och tre emot. Förutom Eva Andersson satte sig också Barbro Griph och Kurt Karlsson på tvären.

— Vi får väl se

— Nu får vi väl se vad hyresgästerna har för synpunkter på våra förhandlare och på resultatet, säger Eva Andersson, som för dagen inte vill uttala sig om saken som hyresmaskning, omval i hyresgästföreningen m m.

CHRISTER BERG

Hyresgästernas ordförande:

Kärvare förhandlingar med privata husägare

Hyresgästföreningens ordförande i Atvidaberg är Sten Brandt. Han vill för dagen inte kommentera siffermaterialet i avtalet mellan hyresgästerna och stiftelsen Atvidabergshem. Först ska protokollet justeras och det kan jag för dagen inte tala om när det görs, säger han.

Rent allmänt anser dock Sten Brandt att slutbudet efter den dagslånga förhandlingen med hyresvärderna är acceptabelt. Positivt är också att man så snabbt kom till en lösning.

Däremot är Sten Brandt inte särskilt lycklig över de protestlistor som cirkulerat i bostadsområdena. Dels kom aktionen i gång

för sent, dels skapade den en viss spänning vid förhandlingsbordet.

Nu är hyresgästföreningen klar med det allmännyttiga bostadsföretaget i Atvid. Härnäst väntar förhandlingar med bl a Atvidabergs byggnadsbyrå. Dessa förhandlingar kommer att bli kärvare, menar Stig Brandt, bl a eftersom ÅBB inte redovisar några hyreskalkyler.

Sedan kan man ju förstås ifrågasätta förhållandet att ett allmännyttigt bostadsföretag med hyror till självkostnadspris ska få vara normgivande för ett privatföretag med vinstintresse. Men så illa ställt är det, slutar Sten Brandt.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Ofrivilligt reservdelslager

En bilägare i Långbrotsområdet i Atvid kan fråga sig om han ofrivilligt håller reservdelslager för några mindre nogräknade individer. Natten till onsdagen bröt sig dessa in i det låsta garaget och plundrade männens Volvo på förgasare, grenrör, luftrenare och batteri. För exakt ett år sedan inträffade samma sak i samma garage. Polisen har säkrat fotspår efter gärningsmännen.

I början av 70-talet fanns det fem möjligheter att ta sig till Stortorget. I dag finns det tre tillfarter. Framöver kommer man bara att kunna nå torget via Tilavsvägen vid polisstationen

Trafikreglering i Åtvid:

Svårare för bilisterna men cyklisterna gynnas

— Lite tillspetsat kan man nog säga att vi försvårar framkomligheten för motortrafiken. Men i stället gör vi det lättare för cyklisterna att ta sig fram i samhället.

Det säger utredningsingenjör Olle Boman på gatukontoret i Åtvidaberg. Därifrån har under senaste tiden kommit flera förslag om att förbättra trafiksäkerheten i Åtvid. De flesta förslagen har handlat om att enkelriktiga gator eller att göra om dem till åter-

vändgator. Det är så pass billiga och lätt genomförbara saker att man kan besluta om dem lokalt. Ändringarna sker på grund av ökad trafik och en ändrad syn på trafiksäkerhet, säger Olle Boman.

En trafiksäkerhetsnämnd har inrättats i Åtvidaberg och den har nu jobbat i nio månader. Den nämnden kan själv besluta om enkelriktningar o d. Nämnden har till sin hjälp utredningsavdelningen på kommunens gatukontor.

Innan trafiksäkerhetsnämnden fattar beslut om de nya förslagen ska polis, brandkår, taxi och post säga sin mening om dem. Dessa instanser är i huvudsak nöjda med ändringarna.

— I stort sett är vi positiva till förslaget. Det är bara några detaljer vi skulle vilja ändra på, säger polisinspektör Knut Tingebj, som även är ordförande i trafiksäkerhetsnämnden. Han berättar också att det har inträffat olyckor på några av ställena. Det gäller bl a korsningarna Vårdhemsvägen/Bondegatan och Sjukhusgatan/Bergmästarbacken.

Gatukontoret har skickat ut information till dem som bor vid gator som får ändrad trafik. En och annan privatperson har förstås

kritiserat förslagen eftersom de själva får det lite besvärligare med trafiken efter ändringarna.

— Det här förslaget är bara en dellösning. Det är meningen att så småningom hela trafiksituationen i Åtvid ska granskas. Och en av de viktigaste sakerna är att cyklisterna skall få det bättre, genom bl a rejäla cykelbanor, anser Olle Boman.

MALIN KARLSSON

Förslagen

- Ryttargränd enkelriktas så att infarten blir från Slevringevägen och utfarten mot Västantorpsvägen.
- Svennbergsvägen enkelriktas med infart från Slevringevägen och mot Douglasvägen.
- Bäckstedtsgränd i Villahagen enkelriktas mellan Ringvägen och Douglasvägen.
- Sjukhusgatan enkelriktas med färdriktning från Bergmästarbacken till Kyrkogatan.
- Axels väg bommas till i båda ändar, varvid in- och utfart kan ske från Vasavägen och Hertig Johans väg. Dock tillåts genomfartstrafik av cyklister.
- Trädgårdsgatan blir återvändsgata och bara cyklar tillåts köra in från Bondegatan.
- Problemkorsningen Östantorpsvägen/Ingatorpsvägen/Bondegatan/Boställsvägen saneras så att Östantorpsvägen stängs av i sin förlängning och får infart från Boställsvägen. Cyklar undantagna.
- Stortorget kommer bara att kunna nås från Tilavsvägen vid polisstationen och enda utfarten (utom för cyklister) blir Louisevägen upp mot Stenhusgatan. Ev blir det andra regler sedan de olika byggena är klara i Trekanten och vid kommunhuset.
- Vårdhemsvägen stängs av för motortrafik ut mot Bondegatan.
- Konvaljevägens anslutning till Söderleden skärs av för motorfordonstrafik.

8/10

Innan Skogsklubben börjar dagens övningar slår man sig ner på marken och pratar om vad som ska göras. Ibland frågar också ledarna litet om det man gjorde förra gången

5/10

ÅTVIDABERG

Åtvidsyngling anhållen för stölder

En Åtvidabergsyngling i 18-årsåldern anhölls sent på onsdagskvällen som misstänkt för flera stölder. Polisen i Åtvidaberg fick på kvällen tips om att en yngling höll på att montera delar på sin bil. Delar som försvunnit vid ett inbrott i ett garage något dygn tidigare.

När polisen kom till platsen fann man ynglingen i full färd med reparationsarbetet. Denne nekade dock till att bildelarna var stulna. Vid husrannsakan fann polisen ytterligare stöldgods till ett värde av flera tusen kronor.

Ynglingen anhölls och fördes till Linköping för förhör.

Demonstration mot hyreshöjning i Åtvidaberg

Hyresgästerna i bostadsområdet Eksätter i Åtvidaberg underkänner den hyresuppgörelse som de egna förhandlarna godtog gentemot stiftelsen Åtvidabergshem förra veckan, en höjning med 20 kr 66 öre.

Vid ett krismöte på torsdagskvällen beslutade man att nästa lördag anordna ett stort demonstrationståg i Åtvid med Stortorget som mål.

— Vi var fullt eniga i fördömandet av uppgörelsen, berättar kontaktkommitténs ordförande Eva Andersson. Och vi vill nu ha besked från våra förhandlare varför de så snabbt gick med på en uppgörelse. Det är anmärkningsvärt att de i sitt utgångsbud hade en höjning på 11 kr när de visste att 90 proc av hyresgästerna accepterat 6 kr som högsta bud. Man

kunde åtminstone ha strandat förhandlingarna.

Eva Andersson säger att man nu ska uppmana alla andra hyresgäster i Åtvidaberg att se upp med sina förhandlare.

— Det vore tragiskt om de blev lika lurade som vi av våra förhandlare, säger hon.

I ett uttalande anklagar Eksätters kontaktkommitté Åtvidabergshem för dåligt skött ekonomi. Styrelsens kompetens kan ifrågasättas, hävdas det. Några höjningar av 10-årsreparationsfonden betalas inte förrän man fått reda på vart alla pengar inbetalade 1969—79 till fonden tagit vägen.

— Under de senaste dagarna har vi fått många sympatibevis för vår kamp, berättar Eva Andersson. Vi har också fått många råd vilka åtgärder som lämpligen kan vidtas för att bli kännbara för stiftelsens ekonomi.

8/10

Skogsklubben på Västgötavägen i Åtvidaberg klar för avmarsch till ännu en träff. Längst fram ledaren Marie Stein och i slutet på kön ledarna Pernilla Olofsson och Caroline Johansson

HÄR ÄR SKOGSKLUBBEN

Västgötavägen i Atvidaberg är nog en litet annorlunda gata. Till en början ser den ut som vilken annan gata som helst i ett villaområde. Med helt vanliga små hus, med helt vanliga människor i och med en massa barn.

Men undersöker man Västgötavägen litet närmare så märker man snart något som inte finns på alla gator. Det är den stora sammanhållningen bland alla som bor där. Inte minst bland barnen. Det finns mer än 20 barn på gatan.

En påhittig trio är de 11-åriga tjejerna Pernilla Olofsson, Marie Stein och Caroline Johansson. De har ofta intressanta saker på gång. Några fritidsproblem har de minsann inte (det skulle i så fall vara hur de ska få tiden att räcka till till allt).

Det senaste projektet är Västgötavägens Skogsklubb. Det är en klubb för de minsta barnen på gatan. En timme i veckan samlar Pernilla, Marie och Caroline ihop småttingarna och går ut med dem i den närbelägna skogen. Under de duktiga flickornas ledning får barnen lära sig en hel del om växter och djur. Varje möte avslutas med lekar.

Skogsklubbens träffar planeras noga i förväg. Flickorna har gjort upp en planeringskalender med tider, aktiviteter och idéer inskrivna. Varje deltagare i skogsklubben prickas av på närvarolista. Alla får lära sig att räcka

upp handen och vänta på sin tur att prata.

Varje gång skogsklubben träffas gör man nya saker. En gång gick man en liten naturstig och fick svara på frågor som: Vilken årstid är det nu? Hur märks det i naturen? Vilket träd har de längsta kottarna?

En annan gång plockade man växter som man tog hem och pressade.

Var och en av ledarna har hand om en liten grupp. Förutom en massa kunskaper som de lär ut är de också för säkerhets skull utrus-

tade med både plåster och visselpipa.

Bytingens reporter kunde vid sitt besök märka att det var full fart på verksamheten. Ingen hade långtråkigt. Ledarna var nog litet stolta över hur fint det fungerade. De minsta barnen stortrivdes och verkade lära sig väldigt mycket om blad, träd, kottar, årstider, mossor, djur osv.

Kanske är det här någonting att ta efter hemma hos dig?

**INGER THÖRNSTRÖM
CHRISTER BERG**

Varje gång prickas barnen av på en närvarolista som Marie gjort

Det finns många kryp i skogen. Marie visar upp ett som Cecilia och Marie får lära sig

8/10

Skogsklubbens medlemmar hittar de mest märkliga saker i naturen. Här har t ex Mikaela och Jenny hittat en flaska som någon okänd varit dum nog att slå sönder. Bläääh!

Innan man går hem avslutas varje träff med lekar. Här leker man Knack, knack, är Mulle hemma

1/2

Ansvar och engagemang viktigt för skoleleverna i Åtvidaberg

— Viktigast är att få alla elever att engagera sig i det som har med skolan att göra. Det säger Maria Ekström, den nya elevrådsordföranden på Alléskolan i Åtvidaberg. Alla eleverna borde få känna och ta ansvar för den skola de går i, påpekar hon.

Det är viktigt att det finns ett elevråd. Det minskar avståndet mellan skolledningen och eleverna. Elevrådet är en bra kanal för elever som är kritiska mot något i skolan men som själva inte vågar säga något. Man lyssnar mera på ett elevråd än på enskilda elever.

Någon ur elevrådet är med när bl a SSA-rådet, arbetsnämnden och referensgruppen har möten. De uppdragen brukar delas upp bland styrelsemedlemmarna. Maria Ekström tycker att det ofta är invecklade frågor som tas upp där och att man inte alltid förklarar sakerna för elevrådets representanter.

I styrelsen sitter förutom Maria Ekström Marina Ericsson, vice ordförande, Anneli Travtjenko, sekreterare, Malin Ekström, vice sekreterare, Magnus Jonsson, kassör, och Henrik Hydén, vice kassör.

När hela elevrådet samlas "regerar" Maria över ca 50 klassrepresentanter. Frågor som tas upp är sådana som tidigare diskuterats av klasserna. Efter ett möte

går klassrepresentanterna ut till sina klasser och informerar. Några lärare är inte med på mötena. Men Maria håller regelbunden kontakt med rektor Olle Sandqvist. Hon ägnar fem till sex timmar i veckan åt elevrådsarbete. Men det är det värt, säger hon.

Ett nytt uppehållsrum är så gott som färdigbyggt på Alléskolan. Elevrådet hade lämnat förslag till möbler m m. Men det har visst kommit bort.

— Huvudsaken är att det finns något att sitta på, tycker Maria.

Ett skyddsrum har gjorts iordning till eleverna. Ett biljardbord för 7 000—8 000 kr skall köpas och ställas dit. Det är pengar elevrådet fått in genom anordnande av skoldanser och försäljning av skolfotoalbum och skoltröjor.

— Jag vill påpeka att vi inte bara anordnar skoldanser, vilket många tror, säger Maria. Skoldanserna har också mycket sämre rykte än de förtjänar, menar hon. Det skulle vara roligt om alla föräldrar ställde upp som vakter någon gång. Då skulle de få se hur det verkligen är.

— Alla borde känna ansvar för sin skola, säger den nya elevrådsordföranden

Sammanfattningsvis kan man konstatera att Maria tycker att allt är relativt bra på Alléskolan.

MALIN KARLSSON

"Energimiljoner att spara även i lilla Åtvidaberg"

— Jodå, visst finns det stora pengar att göra på energin också i lilla Åtvid. Här går att spara miljonbelopp!

Det säger Åtvids energisparingenjör Sven-Olof Söderström. Egentligen tituleras han fastighetsingenjör men hans huvuduppgift är att jobba med energisparfrågor. Tjänsten inrättades så sent som vintern 77/78. Ändå var Åtvid en av de första kommunerna i landet som skaffade sig en specialist på energi. Det har lönat sig.

Innan Sven-Olof Söderström tillträdde tjänsten fanns det i Åtvidaberg knappast någon energiplanering värd namnet. I dag jobbas det för högtryck med energisparprogram av alla de slag. Varhelst kommunen bygger, bygger om eller till, har energispararen ett finger med i spelet.

Hans ande svävar över termometrarnas utslag i kontor, bostäder, varmvatten. Han ligger bakom de med dagens mått mått smått revolutionerande tankar om hur åtvidabergarna, inklusive villaägarna, ska få sina bostäder, arbetsplatser och sitt vatten uppvärmt. Med flis.

□ I MILJON PÅ TRE ÅR

Ta t ex det här med den gamla uttjänta värme pannan som försåg hotell Stallet, sport- och simhallen med värme. Med gamla tiders tänkande hade man antagligen i det längsta reparerat och sedan bytt pannan. Så icke nu.

De tre anläggningarna har undersökts noga i alla vinklar och vrår. Man har studerat ventilationen, skärskådat sanitetsgrejerna osv. Sedan ingenjör och konsult funderat och räknat presenterades ett åtgärdsprogram för dryga miljonen. Plus en

När Åtvidaberg fick sin egen "energimiljoner" var kommunen en av de första i landet att inrätta specialisttjänsten

redovisning över vad kommunen skulle spara på driften.

— I dag ligger årsförbrukningen här på ca 500 kbm olja, uppger Sven-Olof Söderström. Åtgärds paketet innebär en minskning med 175 kbm.

I Eksätters bostadsområde har Åtvidabergshem ett stort antal lägenheter i hyreshus. Där genomförs just nu ett energisparprogram för 435 000 kr. Vinsten beräknas till över 100 kbm olja om året. Dvs också den utgiften betalas på ett par år med lägre driftskostnader.

Sven-Olof Söderström har också grunat på energibesparingar i samband med att kommunalhuset i Åtvid skulle byggas till. Ett kommunalhus som inte bara är för litet utan också enligt de anställda är lika isolerat som ett dåligt vindskydd. Energibesparingsåtgärderna beräknas kosta 485 000 kr. Och vinsten skulle bli bl a 30 kbm olja årligen.

Så håller det på. När Björsätters skola skulle byggas om, eller nya brandstationen, eller gamla gymnastiken eller... Överallt är energisparingenjören med.

□ VIKTIGT SÖKA BIDRAG

Inte minst viktigt i hans jobb är konsten att söka bidrag. För det finns statliga pengar att få. Visserligen är det rätt snårigt bland alla paragrafer, säger Sven-Olof Söderström, men det kan vara värt jobbet.

Hittills har man i Åtvid lagt in ansökningar om bidrag och energisparlån på över en miljon kr och än så länge fått eller beviljats bidrag och lån på upp emot 800 000 kr.

□ SPARAR 30 PROC

Bland alla förslag som lämnat den söderströmska arbetsbanken finns också den tioåriga energisparplanen. I den ingår bl a idén med fliseldade fjärrvärmecentraler. En idé som förverkligad skulle ge energivinst på upp till 30 procent. Men vägen dit är förstas lång och knagglig. Kanske oframkomlig?

— Nej, absolut inte, försäkras Sven-Olof

Söderström. Planen är praktiskt genomförbar. Kanske blir en gång kommunerna tvingade att ta till sådana här åtgärder för att spara på energin.

□ FANNS BEHOV

Bland alla andra arbetsuppgifter har också Sven-Olof Söderström kontakten med allmänheten. Att ge råd om energisparlån, att hjälpa till med värmefotografering, och att berätta om fördelarna med braskaminer osv. Att döma av alla samtal och besök jag fått fanns det tydligen ett behov av den här tjänsten, påpekar Sven-Olof Söderström. Det är kanske det viktigaste med hela energisparhistorien, det att vi äntligen kommit igång.

Det roligaste i ett roligt jobb är förstas det stora positiva gensvaret från allmänhet och politiker. Men det är klart, jag sitter i en tacksam situation, säger Sven-Olof Söderström leende. För på energisparområdet är det än så länge inte svårt att redovisa plussiffror.

CHRISTER BERG

Sven-Olof Söderström, energisparingenjör i Åtvidaberg, hävdar att det finns miljoner att spara

Lagstiftningen och privata värdar

I ett uttalande till Correspondenten förra veckan sade hyresgästföreningens ordförande i Åtvidaberg, Sten Brandt, att ett problem vid hyresförhandlingar med privata hyresvärdar är att dessa inte redovisar några hyreskalkyler.

Sten Brandt vill gärna komplettera sitt uttalande:

Det är lagstiftningen som säger att man skall förhandla efter bruksvärdet inom de kommunala bostadsföretagen när man förhandlar för de privata bostadsföretagen. Det innebär att förhandlingen med stiftelsen Åtvidabergshem blir normgivande vid förhandling med Åtvidabergs byggnadsbyrå.

9/10

Åtvidabergshem och hyresförhandlingarna

Av princip brukar vi inte diskutera avslutade hyresförhandlingar eller hyresgäströrelsens interna angelägenheter på tidningarnas insändarspalter, men då artiklarna i ÖC den 4 oktober inrymde vissa sakfel, vill vi söka korrigera dessa.

Från vår sida var vi inte särskilt överraskade av att överenskommelse träffades första dagen och förhandlingarna geomfördes heller inte på någon rekordtid. Vi började kl 09.30 och avslutade överläggningarna omkring kl 18.00. Förhandlingarna tog ungefär samma tid som är vanlig vid förhandlingar med Stiftelsen Åtvidabergshem.

I en artikel uppges, att "på underhållssidan prutades inte ett öre från stiftelsens ursprungliga kalkyl." Rätta förhållandet är att stiftelsen i kalkylen yrkade ett uttag för underhåll med 38:-/kvm.

I förhandlingarna fastställdes reparationsuttaget till 31:-/kvm, vilket i förhållande till kalkylen är en sänkning med 7:-/kvm.

Diskontohöjningen utgjorde 0:21/kvm vilket påfördes kapitalkostnaderna.

Stiftelsen yrkade en sammanlagd hyreshöjning med 1 507 380, ett belopp som vid förhandlingarna reducerades med 585 590 eller 13:-/kvm.

Att höjningarna ändock är be-

tungande finns ingen anledning att förneka — tvärtom — men för detta kan i varje fall inte hyresgäströrelsen göras ansvarig. Vill man anklaga någon för de höga hyrorna skall man vända sig mot dem som genom exempelvis taxe-, ränte- och skattehöjningar av olika slag indirekt höjer hyrorna. Man har framför allt anledning att kritisera regeringen — i den mån vi har någon — som fullständigt svikit hyresgästerna.

Vare sig hyresgästföreningen eller något annat förhandlingsombud kan vid förhandlingsbordet ändra på exempelvis de taxor kommunen fastställer eller oljepriser, som oljebolag och myndigheter bestämmer.

Hyresgäströrelsen är emellertid den enda organisation eller sammanslutning som helhjärtat företräder hyresgästernas intressen, men vi kan lika lite som några andra gå utanför gällande lagar och förordningar.

Eva Andersson är besviken på sina förhandlare i hyresgästföreningen. Efter att ha läst igenom artikeln är vi besvikna på Eva, men som sagt den saken föreslår vi att vi får diskutera inom vår organisation och inte på insändarspalter eller i nyhetsartiklar i pressen.

NILS STAHRÉ
Förhandlingsledare

Beredskapsjobb dröjer i Åtvid Andra vägar skall prövas först

— För den som går arbetslös får ett beredskapsarbete inte uppfattas som ett likvärdigt alternativ till ett fast jobb. För ett beredskapsarbete är ju ingenting annat än en tillfällig sysselsättning. Det är bl a den synen som nu gör att länsarbetsnämnden ännu inte godkänt igångsättning av kommunala beredskapsjobb i Åtvid.

Först måste vi lokalt göra allt som står i vår makt att ge främst ungdomar något att göra, som på sikt är till mera nytta för dem.

Det säger Siri Ohlin som är föreståndare på arbetsförmedlingen i Åtvidaberg. Som bekant är arbetslösheten fortfarande stor i Åtvid, särskilt bland kvinnor och ungdomar. För många i den senare gruppen har just de kommunala beredskapsarbetena utgjort en räddningsplanka.

Åtvidabergs kommun har till hösten lagt in om att få sätta igång ett 60-tal beredskapsarbeten för ungdomar. Det blir ingenting av med länsstyrelsens tillstånd förrän främst tre andra utvägar att lösa ungdomarnas situation noga prövats.

En av dessa är att leta reda på arbetstillfällen på den öppna marknaden. Att försöka hjälpa ungdomarna till de lediga platser

som då och då anmäls till förmedlingen. Att hjälpa dem till jobb utanför hemkommunen.

Ett annat sätt är att ge ungdomarna utbildning. Här handlar det främst om en s k SA-kurs, dvs en flerveckorskurs om studievägar och arbetsliv.

Slutligen gäller det att besätta ett antal s k enskilda beredskapsarbeten. Sannolikt kommer förmedlingen att av ett par olika arbetsgivare i Åtvid få tillgång till åtminstone tio platser. Definitivt besked lämnas i slutet av den här veckan.

Här handlar det om företag, som tämligen säkert vet med sig att de inom kort kommer att behöva nyanställa folk. På det här viset tidigare läggs anställningen. Den som får något av de här enskilda beredskapsarbetena kan vara rätt säker på att få fast anställning efter "beredskapets" utgång.

Siri Ohlin framhåller även att det den senaste tiden tycks ha blivit lättare att få ungdomar intresserade av att ta industrijobb. Dessutom verkar det som om motståndet mot att ta ett jobb på ett annat ställe än Åtvid har minskat märkbart.

Vid månadsskiftet september/oktober fanns det enligt arbetsförmedlingens rapport 231 arbetssökande i Åtvid. Det är faktiskt en minskning med 15 jämfört med månaden innan. Av alla dessa är 146 sökande kvinnor. Vidare är antalet ungdomar yngre än 25 år 126.

Vid månadsskiftet hade 149 personer inget alls att göra. 34 hade tillfälligt jobb, 25 hade en fast anställning men var på jakt efter något nytt och 23 personer var sysselsatta i beredskapsarbete, nästan alla i enskilt beredskapsarbete.

Det är en rätt stor grupp som anger Åtvidaberg som enda tänkbara plats att ta ett jobb på. Det gäller ungefär 90 procent av de sökande.

Antalet lediga platser är inte över sig imponerande. De till förmedlingen anmälda lediga jobben var vid månadsskiftet 16 till antalet. Bara i undantagsfall är det jobb som ungdomar utan utbildning och arbetslivserfarenhet kan få. Sex av de lediga platserna utgjordes av fast anställning på heltid.

CHRISTER BERG

Aktionsgruppen för Klockarängen nådde sitt mål efter femton månaders arbete

"Gruppen tackade Olof Söderbäck och Christina Önfelt som startade denna verksamhet i ett läge då ett av Åtvidabergs mest natursköna och traditionsrika områden hotades. Det gensvar som alla åtvidabergare givit är helt unikt. 5 200 insamlade namn talar sitt tydliga språk och

Så lyder slutorden i det sista kapitlet i historien om det stora slaget om Klockarängen i Åtvidaberg. För vid ett sammanträde häromveckan beslutade kärngruppen i Aktionsgruppen för Klockarängen att upplösa sig själv. Efter en kamp på många fronter och som varade i ungefär 15 månader stod man som segrare.

Litar på löftena

— Vi litar på politikernas löften, säger Olof Söderbäck och hänvisar till skriftliga försäkringar från varje politiskt parti i Åtvid.

— Jag skulle bli utomordentligt besviken på de styrande och förlora tron på politikerna om man helt plötsligt skulle ta tillbaka

sina löften, förklarar Inger Ragnarsson.

— Det är ingen risk att någon sätter igång och bygger en väg genom Klockarängen mot Åtvidabergarnas vilja. För skulle minsta antydning till sådana planer dyka upp så förenas brukssamhällets sammanhållande krafter i en ny aktionsgrupp, försäkras Halvar Danils.

Stor aktionsgrupp

I aktionsgruppen som bestått av en 40–50 personer anser man att man nått målet. Detta sedan de fem politiska partierna lagom till Klockarängsdagen i början av september skriftligen lovat att inte ens diskutera förslaget om en väg genom Klockarängen.

berättar om en medborgaranda och ett kamratskap som överträffat alla förväntningar. Aktionen för bevarande av Klockarängen måste betecknas som ett vackert exempel på kommunal demokrati i dess djupaste bemärkelse."

Vid aktionsgruppens sista sammanträde satt man framför den stora öppna spisen hos Halvar Danils och lät minnena vandra mellan namnlister, vad politiker ansåg om dem, om stödet från åtvidabergarna, om engagemang och enskilda händelser.

Tre problem

Innan aktionsgruppen upplöstes återstod emellertid ett par problem att lösa. Man hade t ex något över 200 kronor kvar i kassan. Vad skulle man göra med dessa pengar? Till slut enades man om att bekosta ett eluttag i musikpaviljongen på Klockarängen.

Vidare ville inte aktionsgruppen gärna släppa idén med en Klockarängsdag. Gruppen har

själv arrangerat två sådana. Man beslutade tillfråga Lions om den organisationen vill hålla traditionen levande.

Dokument i förvar

Till sist kvarstod frågan om vad man skulle göra med alla handlingar som man samlat på sig. Dvs protokoll, namnlister, tidsningsurklipp, specialritade affischer och vykort, föredrag osv. Gruppen kom fram till att den bästa lösningen skulle vara att överlämna materialet till biblioteket där dokumentationen dels skulle kunna vara tillgänglig, dels vara i säkert förvar för framtiden.

Det har t ex visat sig redan att dokumenten har ett visst intresse. Elever från Alléskolan och folkhögskolan i Åtvid och gymnasieelever från Linköping har studerat handlingarna.

I förra veckan överlämnades så vid en enkel ceremoni dokumenten till kulturnämndens sekreterare Britta Östlund. Därmed sattes punkt för en känsloladdad fråga som kanske skulle kunna ägnas en och annan sida i en eventuell historiebok om Åtvid.

Klockarängsleden bästa alternativet

Planerarna har naturligtvis inte ritat in en väg genom Klockarängen bara för att retas med åtvidabergarna. Man anser sig ha fullt giltiga skäl för sitt förslag.

Redan i dag är Slevringevägen hårt belastad. Den utgör genomfart för trafik från Mormorsgruvan, vilket bli medför en del tunga transporter. Dessutom tjänstgör den som matarled till Åtvids centrum för flera småhusområden, t ex från Basthagen som just nu är under stark expansion.

Slevringevägen tangerar i dag Klockarängen, stiger brant i en backe där skolan med 500 låg- och

Det här är en del av Klockarängen i Åtvidaberg. Det idylliska och traditionsrika grönområdet ligger mitt i samhället mellan Åtvids gamla kyrka och

Kopparvallen. I generationer har ängen varit samlingsplats för invånarna i Åtvid. Musikpaviljongen är byggd 1870. Ekarna är flera hundra år

gamla. Närmare 5 200 personer skrev på protestlistorna mot en väg genom Klockarängen. Något mer än ett år senare försäkrade också par-

terna i Åtvid skriftligt att det inte ska bli någon väg här

Foto:
BERTIL FRANSSON

DET HÄR ÄR KLOCKARÄNGEN

Det är inte många frågor, om ens någon, som engagerat åtvidabergarna i så hög grad som just förslaget om en väg genom Klockarängen. Låt oss titta närmare på vad det är som gör detta lilla stycke grönområde så omtyckt.

Ängen ligger inbäddad i månghundraåriga ekars djupa skugga och är kringgårdad av Åtvids gamla kyrka, Thorinska huset, den gamla skolan och Kopparvallen. I ena kanten rinner en pittoresk liten kanal genom ängen. Vid kanalen ligger det gamla badhuset.

Klockarängen har gamla traditioner som samlingsplats för åtvidabergarna efter veckans slit. Här musicerades, dansades, sjöngs och njöts det i fulla drag. 1870 byggdes en musikpaviljong mitt på Klockarängen. Paviljongen står kvar än i dag, i stort sett i det skick som storarkitekten Kummlen ritade den.

Klockarängen har sedan början av 70-talet varit kärnpunkten för den årliga musikveckan Musik i bruksbygd.

För några år sedan ansåg de styrande i Åtvidaberg just den

här delen av Åtvid så fin att den borde klassas som riksintressant. Medan riksantikvarien tyckte det kunde räcka med länsintressant.

Men för Klockarängen har också andra intressen kämpat. Ornitologerna har just på Klockarängen funnit mellanspett, en av de absolut mest sällsynta fåglarna i Sverige. Andra har talat om irrationella motiv som känsla och fantasi.

Klockarängsreporter:
CHRISTER BERG

Femton månaders jobb är slut. Man nådde sitt mål och aktionsgruppen kunde upplösas. Det allra sista man gjorde var att överlämna alla dokument om gruppens verksamhet och alla protestlistor till biblioteket där de ska hållas i tryggt förvar. På bilden ses bibliotekschef Britta Östlund ta emot kartongen med materialet av Inger Ragnarsson och Olof Söderbäck

Regeringsrätten stöder ett tvivelaktigt beslut

Regeringsrättens domar stöder ett beslut, som bygger på osanna uppgifter.

Det menar tre av ledamöterna i sociala centralnämndens planeringsutskott med anledning av regeringsrättens utslag i den långdragna frågan om biträdande socialchefstjänsten i Åtvidaberg.

Som bekant fastslog regeringsrätten att det ursprungliga beslutet att tillsätta tjänsten med socialassistent Wide Hellman var det riktiga och att det var fel, som utskottet senare gjorde, dvs upphävde beslutet.

I den här frågan har det uppstått en djup och varaktig sändring mellan ledamöterna där Arne Nilsson fronderat mot sina socialdemokratiska partikamrater.

När utskottet delgavs regeringsrättens utslag vid sitt sam-

manträde i veckan fick Arne Nilsson och de båda borgerliga ledamöterna antecknat till protokollet att regeringsrätten inte tagit hänsyn till de faktiska förhållanden som framkommit mellan utskottets båda sammanträden förra året. De speciella skäl som framkommit och på vilket upphävande beslutet grundades har således inte prövats av högsta instans. Därigenom stöder regeringsrätten ett beslut som bygger på osanna uppgifter.

Arne Nilsson och de båda borgerliga ledamöterna drev igenom att samtliga partiers ordförande i fullmäktige grupperna ska få en information om hela frågan inklusive en undersökning som gjorts av kommunförbundet om socialkontorets organisation. Göran Pettersson och Bert Thörngren reserverade sig mot beslutet.

ÅTVIDABERG

Beethovens vårsonat för violin och piano kan man få njuta av i Åtvids gamla kyrka i samband med lördagens helgsmålsbön. Sonaten framförs av de båda musikstuderandena Lina Hedström och Christina Berg. Den senare från Åtvidaberg.

Kören Ad libitum sjunger i Grebo

Det har blivit något av en tradition att byalaget i Grebo varje höst arrangerar en stor konsert i Grebo kyrka.

Det började 1976 då Linköpingskören Ad libitum gästade det växande samhället mellan Åtvid och Linköping. Året därpå hade man Svend Asmussen och rekordpublik. Förra året sjöng Per Filip och Mia Marianne till Jan Eyrons pianoackompanjemang.

Årets konsertgivare blir återigen kören Ad libitum. Evenemanget äger rum nu på söndag i Grebo kyrka. Som medarrangörer står SKS och kulturnämnden i Åtvid.

Ad libitum leds som vanligt av Per-Anders Sjöberg. Recitatör är Vallentin Hofstedt och för det instrumentala svarar Lena Olsson, Ulf Lindén, Lennart Nisbel och Jan Pettersson.

Konsertprogrammet präglas av folkliga koraler, negro spirituals och Mariamusik i arrangemang av A Öhrwall. Körens "gudfader", Norman Luboff, står som arrangör till flera nummer. Sångsolon utförs av Anna-Lena Björn och Berit Jonzon.

11/10

12/10

En tändande gnista

En av de direkt bidragande orsakerna till bildandet av aktionsgruppen för bevarande av Klockarängen var ett beslut av kommunstyrelsens planeringsutskott i slutet av maj 1978. PU diskuterade det förslag som teknikerna lagt fram till trafikledsplan för hela Åtvidabergs tätort. I planen ingick Klockarängsleden.

I PU:s behandling av ärendet deltog kommunalrådet Carl-Eric Ahlström, kommunfullmäktiges ordförande Göte Edlund och Robert Rydberg som då var centerens starke man.

Låt oss citera delar av protokollet som gäller just planerna på en väg genom Klockarängen.

"Beträffande Slevringevägen föreslås ny sträckning över Kammarboskolan—Klockarängen—Kvarngatan—Söderleden. Gatu- chefen redovisar tre alternativa sträckningar genom Klockarängen.

Robert Rydberg undrar om inga andra alternativ till vägdragnin utanför centrum diskuterats och varför dessa i så fall inte presenteras.

Gatuchefen informerade om tre andra alternativ som studerats och att arbetsgruppen bedömt att inget av dessa är särskilt bra.

Efter avslutad diskussion beslutar PU att uttala sig för det förslag till ny sträckning av Slevringevägen som redovisats och beträffande Klockarängen att det södra alternativet är att föredra enär ingreppen i naturmiljön kan bedömas bli betydligt mindre än i övriga alternativ.

Robert Rydberg meddelar att han då han ej delar övriga ledamöters syn på Slevringevägens dragnin genom Klockarängen önskar reservera sig mot PU:s förslag.

Här fanns alltså svart på vitt på att två av majoritetspartiets mest inflytelserika män uttalat sig för en väg genom Klockarängen. Beslutet fattades i kommunstyrelsens planeringsutskott och det är inte alldeles ovanligt att en politisk bindning i PU står sig också i kommunstyrelsen och slutligen också i kommunfullmäktige.

I samma veva som PU tog sitt beslut fick rotarianerna i Åtvid intern information om trafikplanen vid en av sina fredagsluncher. Därmed gick startskottet för aktionsgruppen.

Fackinformation till elever. På onsdagen lämnades en hel del facklig information till eleverna på årskurs nio i Alléskolan. Informationen ägde rum i Folkets hus, där SYO-konsulent Eva Elfors tog emot och delade upp eleverna i olika grupper. Först lämnades en gemensam information till alla. För den svarade Dan Göransson, LO, Lena Källström, TCO, och Hans Andersson, SACO.

Nu är det dags igen i Åtvid Ny ordning på socialkontoret

Häromveckan kom regeringsrättens utslag beträffande det beramade bitr socialchefsärendet i Åtvidaberg. I och med domarna från högsta instans skulle en hel del problem lösas på socialkontoret i Åtvid. Vakanta platser skulle kunna tillsättas och personalen äntligen få den arbetsro man så länge väntat på.

Men under tiden som de flesta gått och väntat på regeringsrättens besked har det bakom kulisserna pågått ett annat spel. Man har påbörjat förberedelserna för en omorganisation av vad som kallas "ledningsfunktioner inom socialförvaltningen".

Förberedelsearbetet har påbörjats av en något informell arbetsgrupp med kommunalrådet Carl-Eric Ahlström och sociala centralnämndens ordförande Göran Pettersson i spetsen. Gruppen har jobbat utan att redovisa några protokoll. Man har därför inte heller kunnat peka på några protokollförda beslut på att utredare ska kallas till Åtvid för att ta fram underlag för en nyordning.

□ Kommunens uppdrag

Det är nämligen vad som skett. En sektionschef från kommunförbundet har fått kommunens uppdrag att titta närmare på chefsbefattningarna på socialkontoret. Utredningsmannen kom redan i maj med sitt förslag.

Kommunalrådet Carl-Eric Ahlström menar att det inte behövs

några direkta beslut i sådana här fall. Han tror inte heller att utredningen blir särskilt kostsam.

Det är inte många år sedan som socialförvaltningen i Åtvidaberg omorganiserades. Det var bl a i den vevan som en kameral topp-tjänst inrättades. Sedermera ändrades benämningen till bitr socialchef.

Eftersom tillsättandet av just den tjänsten ställde till en hel del rabalder, som kulminerade i en anmälan till regeringsrätten, har den beslutade nya organisationen helt enkelt inte kunnat prövas ännu. Vilket således inte hindrat en arbetsgrupp från att ompröva den prövade organisationen.

□ Måste förstärka

Göran Pettersson anser för sin del att den nu beslutade organisationen redan är överspelad innan den hunnit träda i funktion. Det har tex lagrats alltför omfattande arbetsuppgifter på bitr socialchefstjänsten. Vi måste förstärka socialkontorets kapacitet. Inte bara för att klara den nuvarande situationen utan också för att stå beredda inför alla de nya arbetsuppgifter som läggs på de sociala myndigheterna, säger Göran Pettersson.

Han är också mycket noga med att poängtera att det inte är en regelrätt utredning som kommunförbundet gjort. Utan ett diskussionsunderlag. Det blev klart i maj. Personalen på socialkontoret informerades först på torsdagen. Kommunaltjänstemännens fackliga organisation ska få information på fredag.

Fackordföranden Lena Källström är måttligt förtjust över idéerna på en omorganisation. Vi har hört talas om den, men ännu inte fått någon riktig information trots påstötningar. Dessutom är väl det minsta man kan begära att den "gamla" organisationen ges en chans att fungera.

Diskussionsunderlaget från kommunförbundet är en nio sidor lång utredning om hur socialkontorets arbete ska ledas. Utredarna nöjer sig inte med de två chefsbefattningar som nu finns utar. Vill ha en ledning bestående av fyra personer.

□ Förvaltningschef

I toppen föreslås inrättandet av en alldeles ny tjänst som förvaltningschef. Denne ska ha hand om den övergripande förvaltningsledningen. Han/hon ska ansvara för och leda kommunens socialvård.

Närmast under förvaltningschefen återfinns posten som socialchef. På den befattningshavaren läggs allmänt utredningsarbete, konsultjobb åt socialassistenter, sekreterarskap i sociala centralnämnden, konsumentfrågor osv.

Underordnade dessa båda chefer inrättas en tjänst som socialkamrer och en tjänst som gruppledare för socialassistenter. Här är det i praktiken den nuvarande tjänsten som bitr socialchef som delas upp på två tjänster.

□ Behöver resurser

Kommunförbundets utredare pekar på att den sociala sektorn i Åtvidaberg omsätter nästan en tredjedel av de kommunala utgifterna. Bara detta motiverar att socialkontoret får kvalificerade resurser för sin ekonomiska planering.

I promemorian talas det en hel del om växande arbetsuppgifter, om storleken på förvaltningen, som bl a sysselsätter ca 250 personer, om nödvändigheten av att kunna delegera ärenden, om en del negativa resultat av en enkätundersökning bland personalen osv.

Närmast ska alltså de nya idéerna förklaras för personal och fackliga representanter. Nästa vecka kommer de av allt att döma upp till behandling också i sociala centralnämnden.

CHRISTER BERG

13/10

Fritidsledare Rolf Nilsson har sagt upp sin tjänst på Alléskolan. Skolstyrelsen har beslutat uttala sitt tack för den banbrytande verksamhet som Rolf Nilsson svarat för som den förste innehavaren av tjänsten.

Grebo—Värna centeravdelning har haft möte i Grebo skola. Tävlingsledare Ingegerd Forsas informerade om CKF-arnas riksomfattande frågetävling som kommer att äga rum i början av november. Märta Eriksson informerade om Kvinnans studiedag. Slutligen diskuterades förslag till kandidater till nämnder och styrelser under mandatperioden 1980—82.

Åtvid visste inget om flyttning till S:t Lars

— Skolstyrelsen i Åtvidberg vill uttala sin förvåning över att samråd med kommunen inte förekommit i frågan utan att information bara lämnats sedan beslutet var fattat.

Det skriver kommunstyrelsen i Åtvid i en beskrivelse till gymnasieskolans intagningskansli i Linköping. Anledningen är att gymnasieelever från Åtvidberg med ytterligt få undantag placerats i S:t Lars skola i Linköping i stället för som brukligt i Katedralskolan. Detta har skett utan att någon information lämnats till berörda i Åtvidberg.

Beslutet ställer till en del praktiska problem, som till exempel att det, bland de nu intagna eleverna, finns många som har äldre syskon som går i Katedral. Vidare finns det en del förbättringar att göra beträffande kommunikationerna mellan Åtvid och Linköping. Men då vore det förstås en fördel om

man kände till planerna i Linköping.

Skolstyrelsen i Åtvid anser att man gemensamt kunde ha utövat påtryckningar på SJ för att i ex få en justering av rälsbusstiderna.

Man säger sig ha förståelse för svårigheter i samband med placering av elever men att det borde varit naturligt att först samråda med berörda innan man ändrar på praxis.

Slutligen framhåller skolstyrelsen att man vore tacksam om man inför nästa läsår fick samråda med personal från intagningskansliet om möjliga förbättringar och om skolstyrelsen sedan kunde få intagningsnämndens stöd för en framställning till SJ.

Dags för sista manglingen av kommunalskatten i Åtvid

På onsdag och torsdag i nästa vecka samlas hela kommunstyrelsen i Åtvidberg för att skärskåda förslaget till 1980 års budget in i minsta detalj. I år har politikererna i kommunstyrelsen det lättare än på mången god dag. I varje fall i fråga om skattehöjning i Åtvid. För någon sådan blir det inte. Det har redan samtliga partier deklarerat.

Däremot lär det bli diskussion om en eventuell sänkning av skatten. De borgerliga partierna har förut i år, vid behandlingen av långtidsbudgeten och i valrörelsen, krävt att överskottsmiljonerna ska ges tillbaka till skattebetalarna.

Sällan eller aldrig har de enskilda förvaltningarna haft ett så hårt tryck på sig som just i år. Utgångsläget för dem var en maximal höjning av driftkostnaderna på 7 proc. Löner oräknade. I de allra flesta fall har förvaltningarna klarat gränsen.

Sedan nämnder och styrelser lämnat sina budgetförslag har en grupp i kommunledningen bestående av kommunalrådet Carl-Eric Ahlström, dennes efterträdare Göte Edlund, en oppositionspolitiker och drätselchef Sven-Of Lindblad haft en genomgång med representanter för förvaltningarna. Vid dessa möten har begärda medel synats närmare i sömmarna.

Allt detta förberedelsearbete har resulterat i ett budgetförslag som med drygt 16 milj överskrider 1979 års driftbudget. Skulle förslaget gå igenom kommer Åtvidbergs kommun att behöva 116,9 milj kr nästa år. Till detta kommer en föreslagen kapitalbudget på 19,2 milj kr. Det är bara 1,4 milj mer än vad som finns för kapitalutgifter i Åtvid i år.

Mer än hälften av alla driftskostnader kan hänföras till kontot för social omsorg och kontot för utbildning. Till den sociala sektorn föreslås ett anslag på 27,6 milj vilket är en ökning med 3,4 milj. Skolorna beräknas kosta 34,5 milj. Men här får kommunen tillbaka 16,4 milj i statsbidrag, i huvudsak till lärarlöner.

De övriga posterna på driftssidan är gemensam administration 8 milj, arbete och näringsliv 1,9 milj, mark och bostäder 4,5 milj, kommunikationer 6,2 milj, fritid 5,7 milj, kulturell verksamhet 2,4 milj, vatten och avfall 7,4 milj, miljö-, hälso- och samhällsskydd 3,1 milj, finansiering 7,3 milj och

överföring till kapitalbudgeten 8,2 milj. Den sista posten är ökad med nära 3 milj jämfört med 1979 års stat.

70 MILJ I SKATT

På inkomstsidan handlar det i väldigt stor utsträckning om kommunalskatt. Den väntas inbringa närmare 70 milj. Sedan rör det sig om statliga bidrag, överskott från föregående år och avgifter.

För kapitalkrävande investeringar föreslås anslag på 19,2 milj kr. De stora posterna är vatten och avfall 8 milj, kommunikationer 4,6 milj och finansiering 4,9 milj. På inkomstsidan finns upptaget 8,2 milj från driftbudgeten, lån och avskrivningar 5,4 milj och tomtförsäljningar 4,3 milj.

Men än så länge handlar det således om ett mycket prellminärt budgetförslag. De politiska partiernas företrädare lär ha en hel del synpunkter på de olika siffrorna. I hur stor utsträckning rödpennan kommer till användning får vi reda på om några dagar.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Hinkar och kontokort på konsumentgillet

Kooperativa konsumentgillet i Åtvidberg hade på torsdagen ett välbesökt upptaktmöte på Domusrestaurangen under ordförandeskap av Dagmar Bergqvist.

Man beslöt att göra en insamling till olika vattenprojekt i Sri Lanka efter engelskt mönster. Det går till så att man placerar en hink till hälften fylld med vatten i varuhuset. Därefter är det meningen att förbipasserande ska lägga i pengar tills vattnet står ända upp till kanten på hinken.

Varuhuschef Jan-Åke Colldin informerade om Konsums nya kontokort. Konsum centrala Östergötland behandlar första gången frågan i slutet av oktober. Tidigast en bit in på 1980 kan kortet genomföras i föreningen. En livlig diskussion om kontokortets för- och nackdelar följde.

Jan-Åke Colldin redogjorde också för satsningen på blåvita varor. I Åtvid finns nu ett 40-tal sådana varor och även här har satsningen mottagits positivt av konsumenterna.

Till ny kassör efter Bengt Andersson valdes Birgit Karlsson. Astrid Pettersson utsågs att representera gillet vid ABF:s årsmöte. Hon och Dagmar Bergqvist valdes att representera Åtvid vid kretsuptakten i Norrköping.

Hyreshöjning 33 kr nytt krav i Åtvidberg

Nu har även Åtvidbergs Byggnadsbyrå begärt förhandlingar med hyresgästföreningen i Västra Östergötland om nya hyror. Företaget yrkar därvid en höjning med totalt 33 kr per kvm från 1 februari 1980. Förhandlingarna avser såväl byggnadsbyråns eget bostadsbestånd i Åtvidberg som de fastigheter man förvaltar i kv Spinnaren, inalles ca 500 bostäder.

Företaget, som vid förhandlingarna kommer att företrädas av fastighetsägareföreningen yrkar i sin framställning till hyresgästföreningen på en höjning för bränsle med 8 kr och resterade 25 kr till grundhyran.

Därmed ligger byggnadsbyråns hyreskrav i nivå med stiftelsen Åtvidbergsheims utgångsbud, som var 33:46 kr. I det fallet gav förhandlingarna som bekant en höjning med 20:66 kr per kvm — en höjning, som dock hyresgästerna i Eksättersområdet uttalat sitt underkännande av och avser att anordna en demonstration emot.

Inga skolskjutsar för barnen i Berg

Skolstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde i veckan att vidhålla sitt tidigare beslut att inte sätta in skolskjutsar för de barn som bor i Berg och går i Långbrottskolan. Skolstyrelsen menar att man måste hålla fast vid de regler som gäller, nämligen att barn i årskurs 1 och 2 ska ha minst 2 km och övriga skolbarn minst 3 km till skolan för att få skolskjuts.

Det säger man som svar på en skrivelse från föräldrar i Berg. I den skrivelsen framhöll föräldrarna vikten av att lösa problemen på sikt genom anläggande av en cykelbana från Berg och in till samhället.

Skolstyrelsen föreslår nu att kommunstyrelsen tar upp frågan om en gång- och cykelbana från Berg. Skulle en sådan lösning ligga långt fram i tiden anser skolstyrelsen att det bör undersökas om det inte går att anlägga en provisorisk cykelväg under tiden.

Vuxenutbildningsrådet begär tilläggsanslag med 70 000 kr för att kunna klara årets kostnader för Åtvidbergsungdomars skolgång i andra kommuner. Skolstyrelsen har tillstyrkt.

Hem och skola får hjälp. Kommunförbundet har rekommenderat skolstyrelsen att stödja Hem och skola föreningarna med kansliresurser, kostnadsfria lokaler och anslag för verksamheten. Skolstyrelsen i Åtvidberg har beslutat följa den praxis som gäller i det här fallet, dvs ge föräldraföreningarna detta stöd.

13
/10

Protester mot ombudsmän från hyresgäster i Åtvid

— Nu ska vi tydligt inte heller få säga vad vi tycker offentligt. Och inte svara på journalisternas frågor. Det är väl stora krav hyresgästföreningen ställer på sina medlemmar.

Det säger Eva Andersson, ordförande i kontaktkommittén i bostadsområdet Eksätter i Åtvidaberg. Hon står i spetsen för den starka kritik som många hyresgäster inom stiftelsen Åtvidabergshem den senaste tiden fört fram främst mot sina egna hyresförhandlare.

Hyresgästerna anser sig svikna av sin egen ombudsman och dem man utsett att förhandla med Åtvidabergshem. Stiftelsen gick ut med ett rekordhøgt krav på en hyreshöjning med närmare 34 kr per kvadratmeter. Under förhandlingarna kom man överens om en höjning med sammanlagt 20 kr 66 öre. I den summan ingick ett bränsletillägg, som ska tas ut från 1 november.

Före förhandlingarna cirkulerade protestlistor i Eksättersområdet och andra bostadsområden. Bara i Eksätter beräknas över 90 procent av hyresgästerna ha skrivit på ett krav på en maximal höjning med 6 kr plus bränsle. De egna förhandlarna hade dock 11 kr som utgångsbud.

När så småningom förhandlingsresultatet presenterades i hyresgästernas förhandlingsråd uppstod en våldsam diskussion. Tre av ledamöterna, däribland Eva Andersson, vägrade att skriva på.

— Nu ska vi tydligt inte få svara på frågor från journalisterna om vad vi tycker om våra hyresförhandlare och om hyreshöjningar. Det säger Eva Andersson, som är ordförande i kontaktkommittén i Eksätter i Åtvidaberg, med anledning av en skrivelse från hyresgästföreningen

— Hur skulle jag kunna göra det när motståndet mot uppgörelsen är så kompakt bland hyresgästerna? frågar hon.

Hela ärendet har väckt en del uppmärksamhet i massmedia. Det har tydligen inte varit populärt på sina håll.

I veckan har hyresgästföreningen genom ombudsman Nils Stahre skickat ut brev till alla sina medlemmar boende i stiftelsen Åtvidabergshems lägenheter.

I skrivelsen påpekas att en omfattande massmediadebatt förekommit där medlemmar inom vår rörelse medverkat. Och vidare:

Vi förstår alla som protesterar mot höga hyreskostnader men vi är av den bestämda uppfattningen att diskussionen bör göras inom rörelsen och inte genom tidningar och övrig massmedia. Med hänsyn till den situation som uppstått är det angeläget att vi får träffa medlemmarna och om möjligt få in debatten på ett klarläggande plan.

Därefter inbjuds medlemmarna till ett möte på tisdag i Folkets hus i Åtvid. Som möteslokal har valts Röda rummet, som har plats för ett 50-tal personer.

Eva Andersson är upprörd över skrivelsen. Vi har hela tiden försökt att tala om för ombudsmän och förhandlare vad hyresgästerna i gemen tycker och tänker. Men man lyssnar ju inte på oss. Vare sig Nils Stahre eller vår ordförande i Åtvidabergsavdelningen Sten Brandt har hört av sig. Men man kräver att vi ska hålla käft och bara titta på.

Kontaktkommittén i Eksätter kommer i dag lördag att anordna ett demonstrationståg. Till demonstrationen mot höga hyreshöjningar och sina egna hyresförhandlare har man inbjudit hyresgäster från andra bostadsområden.

Jag hoppas nu, säger Eva Andersson, att alla som drabbas av den kommande hyressmällen också ställer upp och säger ifrån. Att så många som möjligt också kommer till hyresgästföreningens information på tisdag.

Inom kontaktkommittén på Eksätter är man överens om att lägga in om misstroendevotum mot sina egna hyresförhandlare. Styrelsen ska ställas till ansvar för att man inte följer eller ens lyssnar på medlemmarna.

Som sista utväg kommer kontaktkommittén att försöka bilda en egen lokal hyresgästförening.

CHRISTER BERG

Hyresgäster demonstrerade i Åtvid

Våra förhandlare har svikit oss

— Vi kräver att hyresgästföreningen i Åtvidaberg vaknar upp och i fortsättningen tillvaratar sina medlemmars intressen i stället för att gå någon annans ärenden.

Det var kärnpunkten i det uttalande som ett par hundra demonstrerande hyresgäster antog i Åtvidaberg på lördagen. Som bekant har ett kraftigt missnöje växt fram bland hyresgästerna inom stiftelsen Åtvidabergshem. Men missnöjet är inte i första hand riktat mot den kommunala stiftelsen utan mot de egna hyresförhandlarna.

— Vi anser att vårt organ, hyresgästföreningen, har svikit oss

när den så lättvindigt godtar Åtvidabergshems oacceptabla bud. Och dessutom gör det mot medlemmarnas vilja, skriver de protesterande hyresgästerna i sitt uttalande.

Därmed menar man att hyresgästerna i stora skaror slutit upp bakom kravet på en maximihöjning med 6 kr plus bränsletillägg. Men att hyresgästernas representanter redan i sitt utgångsläge startade på 11 kr.

Hyresgästföreningens kontaktkommitté i Eksätter har varit mycket kritisk mot den överenskomna hyreshöjningen på 20:66 kr inklusive bränsletillägg. På lördagen anordnades att demonstrationståg från Eksätters bostadsområde och upp till Åtvids centrum.

Omkring 100 personer i alla åldrar anslöt sig till protestmarschen. På gågatan mellan varuhuset väntade ytterligare ett par hundra personer. Med livliga applåder från de flesta händer antogs uttalandet.

I detta fanns också kravet att stiftelsen Åtvidabergshem i humanitetens namn själv tar och räknar om sina kalkyler och ändrar den absurda hyreshöjningen.

Vidare krävs att Åtvidabergs kommun inser sitt ansvar och anslår medel så att stiftelsen en gång för alla kommer på fötter.

Isto Kujansuu berättade för de många åhörarna att man egentligen skulle ha ställt en del frågor till hyresgästföreningen och till

någon representant för stiftelsen vid protestmötet. Men stiftelsens styrelseordförande hade man fått tag på för sent och hyresgästernas avdelningsordförande i Åtvid hade vägrat att ställa upp.

Trots att man nu fick gå hem med alla sina frågor obesvarade var arrangörerna mycket nöjda med uppslutningen kring demonstrationen. Isto Kujansuu och Eva Andersson menade att de i hyresgästföreningens ledning som beskyllt oss för att bara vara en samling gaphalsar, om inte värre, nu kanske tänker om. Att "gaphalsarna" nu går att räkna i tresiffriga tal bör ge ordentligt eftertryck åt våra krav.

CHRISTER BERG

På gågatan i Åtvids centrum var det gott om människor som lyssnade på vad Isto Kujansuu hade att säga om hyresförhandlingarna mellan hyresgästföreningen och stiftelsen Åtvidabergshem

Åtvidabergshem kallar till möte

— Vi har inga hemliga siffror

Stiftelsen Åtvidabergshems styrelseordförande Evert Johansson uppger att man kommer att kalla kontaktkommittén i Eksätter till en träff för att i grunden gå igenom stiftelsens ekonomi och hyreskalkyler. Vi har inga hemliga siffror, säger Evert Johansson.

På fastighetskontoret arbetas det just nu en hel del på att ta fram siffror för hela 70-talet. Bl a på vilka medel som anslagits till och använts till reparationer. För åren från 1976 är det inga problem. Det var då stiftelsen fick en i stort sett helt ny ledning och där efter har man gått grundligt tillväga vid upprättandet av kalkyler bl a genom att anlita Sabo.

Men det är ingen hemlighet,

menar Evert Johansson, att underhållet blev eftersatt eftersom man måste använda tillgängliga medel för att täcka hyresförluster. Men det är ju också därför som kommunen anslagit 2 milj kr för att ta ifatt det förlorade.

Evert Johansson är synnerligen tveksam om en strandning av förhandlingarna skulle gett ett bättre resultat för hyresgästerna.

Slutligen vill Evert Johansson gärna påpeka att talet om att resultatet av hyresförhandlingarna i Åtvid skulle tjäna som någon slags modell för övriga Östergötland inte är riktigt rätt. Visserligen blev vi färdiga tidigt i år, säger han. Men normalt brukar vi nå en överenskommelse med hyresgästföreningen mycket sent, om inte sist.

CHRISTER BERG

Hyresgästernas ordförande:

Varför kom ingen från Eksätter till förhandlingsrådets möte?

— Mycket hade kunnat vara annorlunda om man dels visat större intresse när vi anordnade informationsmöte om Ätvidbergshems hyreskrav, dels från Eksätter kommit till förhandlingsrådets sammanträde om uppgörelsen med stiftelsen.

Det säger Sten Brandt, ordförande i hyresgästföreningens Ätvidbergsavdelning och den som den senaste tiden fått ta emot en hel del kritik för sättet att sköta hyresförhandlingarna..

Sten Brandt anser i och för sig att kontaktkommittén i Eksätter gör ett fint jobb i sitt bostadsområde där det anordnas massor av arrangemang för hyresgästerna. Inte heller tycker han det är särskilt konstigt att det protesteras mot hyrorna. För det är ingen diskussion om att hyrorna är höga, säger han.

Däremot, säger Sten Brandt, hade det funnits stora möjligheter för kontaktkommittén i Eksätter att påverka hyresförhandlingarna om man tagit tillvara på de tillfällen som erbjudits.

Så snart Ätvidbergshem presenterat sina krav anordnade vi ett möte i Folkets hus där ombudsman Nils Ståhre skulle presentera alla siffror. Till det mötet kom bara sex personer varav endast två från förhandlingsrådet som i alla fall består av 15 personer.

Efter våra förhandlingar med stiftelsen, fortsätter Sten Brandt, förklarade vi i förhandlingsdelegationen att vi inte skulle skriva på något avtal förrän vi fått godkännande från vårt förhandlingsråd. Märk väl att när rådet hade sitt sammanträde saknades samtliga fyra valda ledamöter från Eksätter. Eftersom uppgörelsen röstades igenom med siffrorna

6-2 hade man haft en reell chans att påverka uppgörelsen med Ätvidbergshem.

Till förhandlingsrådets möte hade man kallat Eva Andersson som är ordförande i Eksätters kontaktkommitté för att hon skulle få yttra sig över förhandlingsresultatet. Men eftersom hon inte är valt ombud hade hon heller ingen rösträtt.

Den demonstration som hyresgästerna i Eksätter anordnade på lördagen vill inte Sten Brandt kommentera på annat sätt än att han har förståelse för att folk protesterar mot höga hyror. Han hänvisar också till det informationsmöte som hyresgästföreningen ska ha på tisdag.

CHRISTER BERG

15
10

Egentligen borde vi klätt oss i säck och aska men det här får duga, menade två unga hyresdemonstranter

ÄTVIDABERG

Trafiksignaler i Smyrnakorset

En av Ätvidbergs farligaste vägkorsningar, det s k Smyrnakorset vid Järnvägsgatan, kommer med stor säkerhet att förses med ljussignaler.

Vägförvaltningen håller på med projektering av en signalanordning i korsningen. Det arbetet beräknas vara klart i höst och sedan skall förslaget underställas vägverket för slutligt godkännande. I budgeten finns medel upptaget för ändamålet. Att installera trafiksignaler vid Smyrnakorset beräknas kosta 180 000 kr.

Beslutande myndighet har tidigare gjorts påmind om den här korsningen och om andra problemkorsningar i Ätvid. Dels från organisationer och enskilda personer, dels från de lokala myndigheterna. Trafiksäkerhetsnämnden tillhör de organ som påtalat behovet av åtgärder.

I Smyrnakorset har senast i år ett par svårare olyckor inträffat. I lördags blev två gångare svårt skadade när de påkördes av en personbil på ett av övergångsställena.

Ätvids akvarieförening har haft oktobermöte. Kvällens föredrags-hållare var Lasse Hellström som i ord och bild redogjorde för olika sätt att inreda ett akvarium. I kvällens omgång av frågeligan segrade Per-Arne Hermansson i seniorklassen och Peter Björk i juniorklassen.

Renovering av Hannäs kyrka kan medföra höjd kyrkoskatt

Hannäsborna kommer med största sannolikhet att för en höjning av kyrkoskatten till nästa år. För närvarande är utdebiteringen 1:60. Hur stor höjningen blir är det nu svårt att slå om. Orsaken är den yttre renoveringen av Hannäs kyrka, som är förenad med stora kostnader.

Under flera år har det varit känt att tornet behöver en ny kopparplåtsbeklädnad. Men det har stannat vid diskussioner. När så småningom ingenjör Ture Jangvik, Linköping, kopplades in gjorde denne 1977 en undersökning som resulterade i en PM och senare en arbetsbeskrivning.

Vid en extra kyrkstämma i juni i år beslutades att utföra arbetet. Anbud infordrades och som entreprenör antogs Hellmer Plåtindu-

stri AB från Norrköping, vars anbud låg på 298 000 kr. Arbetet påbörjades.

I elfte timmen kom man underfund med, på rekommendation av Ture Jangvik, att hela kyrkan var i behov av en ommålning utvändigt. Extra kyrkstämma och nytt beslut. Nu var det bråttom. Ur ekonomisk synpunkt är det fördelaktigt att utföra samtliga arbeten samtidigt, medan ändå alla byggnadsställningar finns kvar, sades

det. Bara dessa kostar 40 000 kr att montera upp.

Ytterligare 118 150 kr kostar det nu att måla hela tornet och långhuset. Församlingsborna i Hannäs är måna om sin kyrka och kyrkstämman sade ja.

Arbetet skall utföras under hösten och vara klart för besiktning vid årets slut.

Kostnaden för hela renoveringen och andra utgifter i samband med denna, konsultarvode osv, kommer säkerligen att närma sig en halv miljon kronor. Det är mycket pengar för en församling av Hannäs storlek med sina 600 invånare. Frånsett avsatta fondmedel som skall tas i anspråk behöver man låna en icke oansenlig summa pengar.

Efter en inre renovering för några år sedan blir nu kyrkobyggnaden i gott skick och kommer att stoppa för lång tid framöver.

BRITA PETERSSON

Den yttre renoveringen av Hannäs kyrka har påbörjats. Kostnaderna blir höga. Hittills har man räknat fram utgifter på över 400 000 kr och en skatthöjning tycks oundviklig för Hannäsborna

65
/ 10

Den samlade skoldagen fungerar fint i Åtvid

Att gå i skolan i dag innebär inte bara schemabundna lektioner i matte, språk, gymnastik osv. I allt fler skolor införs vad som kallas för den samlade skoldagen. Med det menas att eleverna ska ha möjlighet till en vettig sysselsättning under hela skoldagen. Dvs också under håltimmar och raster.

Alléskolan i Åtvidaberg var en av de första skolorna i länet som provade idén.

För ett tiotal år sedan infördes fritt valt arbete som ett ämne på schemat. Eleverna fick då välja bland olika saker som de ville syssla med under lärares ledning ett par timmar i veckan. Det systemet har nu på Alléskolan utvecklats till den samlade skoldagen.

Numera kallas det gamla "fritt valt" och allt som inte är schemabundna lektioner kallas fria aktiviteter. Det är ett begrepp som innehåller massor av saker. Från att ensam gå och ta sig en fikarast till lektioner i navigation, hästvård osv. Allt inom skolans ram och från halv nio på morgonen till fyrtiden på eftermiddagen.

— Det finns främst två skäl till att man har fria aktiviteter, säger rektor Olof Sandqvist. Det ena är att eleverna ska kunna få kontakt med föreningar och människor utanför skolan. Det andra skälet är att eleverna ska ges möjlighet till en vettig sysselsättning under hela skoldagen.

Olof Sandqvist är på det hela taget mycket nöjd med de fria aktiviteterna. Det finns mycket att välja på och en del elever kommer med egna förslag. Som den grupp som valde att göra regelbundna besök bland pensionärer på Östergården.

De flesta ledarna i fria aktiviteter kommer från olika föreningar i Åtvid. Även om det gått ganska bra att intressera föreningsfolk för verksamheten säger Olof Sandqvist att det finns gott om plats för fler. De som ställer upp får också genom skolans försorg ersättning.

På Alléskolan finns det massor av schemabundna fria aktiviteter att välja mellan. Närmare bestämt 23 olika "ämnen". Populä-

rast av alla är ämnet Foto, som i år lockar 124 elever, dvs en femtedel av alla högetadieleverna. Att Foto är så populärt beror bl a på att eleverna kan utnyttja håltimmar till fotograferingskonsten.

Det näst största ämnet är matlagning med 105 elever. En grupp av dessa går och "kockar" i köket efter ordinarie skoltid. På Allé finns det också FBU, dvs frivillig befälsutbildning, bland de fria aktiviteterna. Det är man nästan ensam om i Sverige. Så när som på en skola i Kalix, som även har FBU-verksamhet.

Följande fria aktiviteter finns (siffrorna talar om hur många elever som deltar i resp aktivitet):

- Foto 124, matlagning 105, styrketräning 40, körkortsundervisning 39, keramik 38, bowling 32, tonårsmiljö 31, hästvård 26, teater 23, bågskytte 18, golf 19, FBU 17, jazzgymnastik 14, sömnad 14, navigation 12, maskinskrivning 12, fiske 12, bordtennis 11, badminton 10, spanska 8, sportdykning 8, tennis 8 och unga forskare 6.

MALIN KARLSSON

Fältsekreteraren i Åtvid. Åtvidaberg gästades på fredagen av överstelöjtnant Agne Nöjd. Han uppbar titeln fältsekreterare vilket således betyder att det är han som har ansvaret för frälsningsarméns kärverksamhet i Sverige. Till Åtvidaberg kom han tillsammans med sin hustru Doris Nöjd som bl a är sekreterare i frälsningsarméns sjuksköterskeförbund. Hon har också i mitten av 40-talet varit stationerad på Åtvidabergskåren. De båda gästerna medverkade i den trivselkväll som på kvällen anordnades i armélokalen. Mötet leddes av divisionschefen i Östergötland major Fred Byhlin från Norrköping.

MUSIK

Vårsonat i Åtvid

Beethovens Vårsonat för fiol och piano stod på programmet vid den med musik utökade helgsmålsbönen i Åtvids stämmingsfulla gamla kyrka på lördagskvällen. Det är en underbart vacker och ljus sonat som Beethoven skrev i det nittonde århundradets absoluta gryning. För uttolkningen stod nu två elever vid musikhögskolan i Stockholm, violinisten Lina Hedström från Härnösand och pianisten Christina Berg från Åtvidaberg.

Vårsonaten tillhör nu en gång inte det mera lättspelade i genren utan ställer stora krav på de båda

musikerna. Skicklighet, känsla och samspel. Vad gäller framträdandet i Åtvid kanske en expert skulle kunna göra någon enstaka anmärkning i marginalen beträffande det tekniska. Men ifråga om känsla och samspel fanns inte mycket i övrigt att önska.

Lina Hedström visade en följsamhet och smidighet i sitt fiolspel som är få förunnat. Det är befriande att lyssna till musikanter som sprider värme och stämning med sitt spel förr än att till varje pris försöka klara av ett stycke tekniskt perfekt.

Förutom att återigen visa för hemmapubliken att hon vuxit ur elevstadiet svarade Christina Berg för prestationen att med den äran försvara Beethovens färger på ett instrument som en del kallar piano och andra tröskverk. Kanske ligger sanningen någonstans mitt emellan. Men detta gör man inte utan driven teknik kombinerat med ett gudabenådat anslag och förmågan att skylta över instrumentets brister.

Christina Berg är ännu ett exempel på frukterna av det idoga arbete som musikdirektör Inge-Mar Ericsson lagt ner på musikbegåvade unga människor i Åtvidaberg.

Trots dålig information om konserten hade mycket folk kommit till kyrkan. Besökarnas tacksamhet tolkades mycket fint av komminister Bo Linnrös som också ledde helgsmålsbönen.

CHRISTER BERG

16
10

Kulturstipendier i Östergötland

Zetterqvist-kvartetten belönas av landstinget

Landstingets kulturstipendium i Östergötland tilldelas i år kyrkomusiker Lennart Ekholm, Linköping, konstnär Bertil Anderson, Linköping, lärare Olof Söderbäck, Åtvidaberg, samt Zetterqvist-kvartetten, Ekerö. Detta beslöt landstingets kulturdelegation på onsdagen, då man även utsåg de tre honnörsstipendiaterna musikdirektör Eskil Andersson, Åtvidaberg, Östen Pettersson, Hällestad, och Bertil Wahlin, Jonstorp, Gårdeby.

Varje kulturstipendiat erhåller 10 000 kr, som inte är skattepliktigt. Kvartetten delar givetvis på beloppet. Varje honnörsstipendiat får ett konstverk för ett värde av 3 000 kr.

Cirka 50 kandidater i form av ansökningar eller förslag förekom i år till kulturstipendiet. Sju föreslogs till honnörsstipendiet.

Olof Söderbäck

■ Olof Söderbäck, 52, är sedan 20 år ämneslärare i bl a biologi och matematik i Åtvidaberg. Han är ofta anlitad som föredragshållare, mestadels i naturvårdsfrågor.

Under många år har han anlitats som sakkunnig i naturvårdsfrågor av kommun, länsstyrelsen, högskolor och olika riksorganisationer. Han har gjort en omfattande naturvårdsinventering i Åtvidaberg som utgetts i bokform och som stått modell för andra kommuners investeringar.

Stipendiet får han för sin "imponerande sakkunskap och sina insatser av verbal, fotografisk och konstnärlig bredd inom naturvår-

dens och kulturhistoriens områden".

■ Eskil Andersson, 78, är född i Broddarp i Västergötland. Han tjänstgjorde som musikdirektör vid folkskoleseminariet 1947-51 och därefter fram till sin pensionering vid läroverket i Linköping.

"Hans insatser för musiklivet i länet är imponerande. Särskilt bör poängteras hans arbete för rixkonsorter och med att bygga upp internationella Vadstenaakademien. Därtill har han "upptäckt" många unga musikförmågor".

16
10

Bingo i Grebo. I söndags avverkades den andra omgången av Grebo skid- och motionsklubbs tips- och bingopromenader. 150 personer deltog, visserligen inte lika många som förra veckan, men arrangörerna var nöjda ändå, inte minst med tanke på det trista och gråa vädret. 94 gick tipspromenaden och man sålde 381 bingobrickor. Fem personer fick elva rätt. Johan Zander blev etta eftersom han klarade skilje-frågan bäst. De fyra andra var Ulla Zander, Marie Zander, Nils-Erik Zander (bingo för familjen) och Ulla Bergström.

Åtvidabergs hemvärnsområde har haft hemvärnsstämma på Hembygdsgården under ordförandeskap av Karl-Erik Björk. Man kunde konstatera att hemvärnsområdet under det gångna året haft en rätt omfattande verksamhet med inslag av stora och små övningar, högvaktstjänster med åtföljande folkfest i Åtvid, egna muntrationer osv. Femton nya hemvärmän antogs vilket innebär en sammanlagd ökning med sex. Under året utrustades samtliga "gubbar" med den nya gröna uniformen. Åtvidaberg kan också skryta med en stor ungdomsavdelning, den tredje i storlek i hela försvarsområdet. I riks-ungdomstävlingarnas kom avdelningen på en hedrande 25:e plats bland närmare 70 deltagande lag. Efter stämman samlades Åtvids nästan alla hemvärmän till mörkerövning i Örsätter. Där demonstrerades den senaste apparaturen för eldöverfall. På lördagen anordnades en stor övning i trakten kring hemvärmgården. Också där med stort deltagande. På programmet stod bl a ABC-tjänst och sjukvårdstjänst och på matsedeln fläskstek.

Salfs avd 17 i Åtvidaberg har haft upptaktsmöte på Bruksmässen. Många skrivelser behandlades. Nils Eriksson rapporterade om en handledarkurs på Visingsö, Annette Hjalmarsson från kursen Vi i Salf och Arne Ullbro lämnade en rapport från ett ledarforum. Man diskuterade också den aktuella TCO-frågan. Sammankomsten avslutades med supé och dans tillsammans med damklubben, som också hade möte samma kväll.

Skördefest i Björsäter. På fredagen inbjöd Björsätters församling till traditionell skördefest. Inledningen hölls i kyrkan, där komminister Per Boo höll betraktelse och kyrkokören sjöng under ledning av Ann Gustafsson. Därefter flyttade man över till församlingshemmet, där det var ordnat med fiskdamm för barnen, lotteriet och auktionen. Det blev god fart på försäljningen av varjehanda handarbeten, hemlagad sylt och flädersbärssaft, olika sorters bröd m m. Sammanlagt inbringade kvällen över 6 000 kr. Skördefesten samlade ovanligt mycket folk.

Konsertbesökare och skidlift i Grebo

— Det är klart man blir besviken. Det är ju ändå i främsta hand för befolkningen i Grebo som vi ornar de här konserterna. Och så kommer det inte mer än högst ett 50-tal från Grebo. Då börjar man undra om det inte är dags att lägga ner verksamheten.

Det säger Jan Svensson, en av de ansvariga i Grebo byalag för den konsert man tillsammans med SKS och kultur nämnden i Åtvidaberg anordnade i kyrkan på söndagen. Arrangörerna är missnöjda. Mycket missnöjda med Greboborna.

I fyra år har byalaget varje höst sett till att kulturen fått sitt genom en ordentlig satsning på fina musikartister. Man har haft Linköpingskören Ad libitum, Svend Asmussen och sångparet Per Filip och Mia Marianne på besök.

Mest drog Svend Asmussen som när han spelade tillsammans med Putte Wickman och Ivan Renliden lockade så mycket folk till kyrkan att byalaget fick köra med Inpackare i bästa japanska tunnelbanestil.

Men nu i söndags var det tunnare besatt i kyrkan. Omkring 200 personer kom. Varav byalaget menade att högst ett 50-tal var Grebobor. Det betyder att byalaget trots bidrag från SKS och kultur nämnden kan räkna med en förlust på uppemot 2 000 kr.

Därmed tömmer vi halva byalagets kassa och konsekvensen blir förstås, att planerna på en lift till skidbacken måste läggas på is.

Smitning från trafikolycka. En olycka inträffade på lördagskvällen vid Redinge på Linköpingsvägen. Ett par från Linköping var på väg till vänner i Grebo. Eftersom det var mycket dimmigt måste de sakta ner farten ordentligt för att hitta avtagsvägen. De blev då påkörda bakifrån. Inte hårt men ändå tillräckligt för att det skulle uppstå dyrbara skador på bilen. Bilisten som körde på stannade inte kvar utan försvann i hög fart från platsen. Det kallas för smitning och är en sak som polisen ser allvarligt på.

Gårdserums CKF-avdelning stod traditionsenligt för arrangemangen kring tacksägelsedagen i Gårdserums kyrka. Gudstjänsten, som samlat mycket folk leddes av kyrkoherde Clas-Göran Rosén. Efter predikan bjöd CKF-damerna på kaffe i församlingshemmet, där ordföranden, Sylvia Karlsson hälsade gästerna välkomna. Under ledning av kantor Nils Bokblad sjöng Gårdserums kyrkokör. Clas-Göran Rosén visade en film om Gårdserum. Insamlingen till Lutherhjälpen inbringade 305 kr. Liksom förr om året fick också pensionärerna på ålderdomshemmet del av högtiden genom att medlemmar ur CKF kom på besök med kaffekorgar.

MUSIK

Ad libitum i Grebo

Det där med musik i kyrka och applåder kan vara en svår sak. Och om det inte applåderas efter första numret i en konsert så blir det ofta inget handklappande förrän sista tonen klingat ut. Om det blir några applåder över huvud taget. När Linköpingskören Ad libitum sjöng i Grebo kyrka på söndagskvällen hölls publikreaktionerna tillbaka länge.

Men mitt under sista avdelningen brakade det loss. Efter framförandet av Carmichaels Shadrack kunde den entusiastiska publiken bara inte sitta passiv längre utan tog upp en spontan och lång applåd.

Plötsligt blev det också en varmare stämning i kyrkan. Även om Ad libitum på intet sätt sjungit dåligt förut så var det åtminstone för undertecknad som om man först då fick kontakt med auditoriet. De två avslutande numren. Wade in the water och Ezekiel, båda negro spirituals arrangerade av Norman Luboff och med Berit Jonzon som solist, tände publiken till ytterligare stordåd med nävarna.

Att Ad libitum egentligen är en amatörkör är det knappt man tror. Under dirigenten Per-Anders Sjöbergs ledning ger kören ett mycket fint intryck, både

vad gäller uppträdande och musikaliskt kunnande.

I Grebo kyrka inledde man med en lång avdelning Maria-musik i arrangemang av Ohrwall. Valentin Hofstedt var recitator och för de instrumentala insatserna svarade förtjänstfullt Lena Olsson, Ulf Lindén, Lennart Nisbel och Jan Pettersson.

Därefter följde folkliga koraler för manskör och sopransolist och där Anna-Lena Björn visade en härlig tonsäkerhet. Kanske det vackraste avsnittet i konserten.

Den sista avdelningen bestod av ett antal negro spirituals, ett område som öppnarligt Ad libitum trivs med. Förutom de redan nämnda bör också påminnas om den i känslan äkta Motherless child med Barbro Fjällbrant som solist.

Som publik känns det också befriande med en dirigent av Per-Anders Sjöbergs kaliber som inte råds att direkt slå av sin kör om den inte prickar absolut rätt från början.

*

Konserten ges även i Berga kyrka i Linköping på torsdag. Medarrangörer är Berga—Vidingsjö Röda kors-krets och UKR samt SKS.

CHRISTER BERG

17
10

Bra ekonomiskt utgångsläge inför budgetmötet i Åtvid

I dag sätter sig de styrande i kommunstyrelsen i Åtvidaberg ner för att gå igenom högarna med siffermaterial och för att framåt torsdagen kunna leverera ett förslag till budget för nästa år. Läget är relativt gynnsamt, om än oenigt. I normalfall brukar summan av alla nämnders och styrelsers önskemål minus de beräknade inkomsterna sluta med en ordentlig minuspost. Därför brukar politikerna i kommunstyrelsen komma laddade med rödpenor till budgetsammanträdet för att pruta ner så mycket som möjligt för att slippa höja skatten.

Men i år har varje förvaltning hållits hårt i örat. Från kommunledningen har förhållningsordern varit att ingen tillåts höja driftkontot med mer än sju procent. De allra flesta förvaltningar har också klarat den gränsen.

Detta betydde, när man räknade ihop önskemål och beräknade inkomster, att man fick en pluspost på åtskilliga miljoner. Närmare bestämt 8,2 milj kr. Om man rent teoretiskt tänker sig att dessa pengar skulle användas till skattesänkning så skulle den skat-

tobetalande Åtvidabergaren få en sänkning med 2 kr och 30 öre.

Oförändrat

Så enkelt är det nu förstås inte. Vilket t ex bevisas av att socialdemokraterna i Åtvid vill ha en oförändrad skattesats på 16 kr 20 öre. De icke socialistiska partierna vill ha en skattesänkning men har i fördiskussionerna nöjt sig med en 50-öring.

Trots det för politikerna fina utgångsläget kommer inte de olika förvaltningarna att få igenom sina önskemål hur lätt som helst. Socialdemokraterna har haft interna överläggningar och där diskuterat storleken på ett antal poster. Sektorer direkt underordnade kommunstyrelsen klarar sig nog nu. Där har redan en del kraftiga prutningar gjorts.

Tio nya tjänster?

Bland de många önskemålen återfinns t ex begäran om ett tiotal nyinrättade tjänster. Den centrala förvaltningen vill 2,5 heltidstjänster till. Skolförvaltningen vill ha fem ordinarie vikarier o s v.

Det återstår att se var och vilka förstärkningar som görs. Det kan nämnas att mer än hälften av driftskostnaderna utgörs av löner och s k lönebikostnader. D v s för Åtvids del närmare 60 milj kr.

1978 bra år

Drätselchef Swenolof Lindblad uppger att det stora "överskottet" i budgetförslaget till stor del beror på det gynnsamma utfallet av 1978 års budget som gav 4,5 milj på pluskontot.

Pengarna som blir "över" se-

dan de beräknade utgifterna betalats kallas för överföringsposten. Det är härifrån som pengar tas till kommunens investeringar. Ju mer pengar man har i överföringsposten, desto starkare budget.

Enligt planerna kommer man av överföringsposten att lägga sex milj kr till investeringsfonden. Det är en betydligt högre summa än normalt och kommer att ge Åtvid större möjlighet att självfinansiera egna projekt.

En bra gard

Swenolof Lindblad menar att det inte behövs vara fel att ha gott om pengar i investeringsfonden. Det är nämligen inte helt säkert att kommande år blir lika gynnsamma som de närmast föregående.

Vid beräkningen av 1978 års skatteinkomster har man på drätselkontoret utgått från en kommunalskatt på 16 kr 20 öre. De sammanlagda skatteintäkterna beräknas till 67,5 milj kr. Den posten är 9 milj kr större än vid uppgerandet av årets budget. Det beror till största delen på att det kommunala skatteutjämningsbidraget höjts väsentligt. Och i mindre omfattning på att medelstattekräften i Åtvid ökat något mer än man trott liksom är fallet med antalet skattekonor.

Beträffande 1979 års budget så ser det inte ut att inträffa några sensationer. Swenolof Lindblad uppger att det kan komma att handla om ett överskott på ungefär en miljon kr.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Åtvidabergs manskör har haft årsmöte. Kören har under det gångna året sjungit på 15 skilda platser i kommunen, bl a Yxnerum, Falerum, Missmyra och Värna. Under de senaste åren har många ungdomar gått med i kören.

Konserter i Åtvidaberg. Följande större musikevenemang är planerade under hösten i Åtvidabergs kommun: 21 oktober i Bygdgården, Kvarnvik, Åtvidabergs allmänna sångkör och Sven Trolldal som uppläsare, arrangerar Vuxenskolan och kulturnämnden/biblioteket; 28 oktober i Björsätters Folkets hus, Åtvidabergs manskör och spelmannslaget Tvärdraget, arrangerar SKS och kulturnämnden; 3 november i gamla kyrkan orgelspel av Ingemar Ericsson, arrangerar Åtvids församling; 11 november i Alléskolans aula Åtvidabergs orkesterförening, Åtvidabergs allmänna sångkör och Maria Muchiano-Johansson, arrangerar ABF och kulturnämnden; 1 dec i sporthallen Åtvidabergs musikkår och Arne Harges storband, arrangerar ABF och kulturnämnden; 16 december i Åtvids stora kyrka adventskonsert med deltagande av kyrkans alla körer och instrumentaler.

Utflykt till Yxnerum. Grebo-Värna Röda kors-krets anordnade på söndagen en utflykt för pensionärer i trakten. I tolv bilar för sällskapet på sammanlagt ett 60-tal personer till Yxnerum, där man var med på gudstjänsten. Den leddes av kyrkoadjunkt Göran Dellskog. Vidare medverkade Alva Angenfelt med solosång. Efteråt drack man kaffe i församlingshemmet, där förre kyrkvaktmästaren Ivar Duktig berättade om Yxnerumsbygden. Röda kors-kretsen planerar att försöka anordna en liknande utflykt för pensionärer varje höst. Det här var den andra i ordningen. Förra året gick resan till Vårdnäs.

Utlåning av böcker minskar i Åtvid

Utlåning av böcker har minskat. Det visar den redogörelse för september månad som bibliotekschefen tagit fram. Jämfört med september månad förra året har utlåningen minskat från 7 162 till 5 260.

I Åtvid har utlåningen av skönlitteratur och särskilt av barn- och ungdomsböcker minskat medan utlåning av facklitteratur ökat lite.

Björsättersbiblioteket har haft stängt på grund av ombyggnad.

I Falerum har utlåningen både av facklitteratur och av barn- och ungdomsböcker minskat medan utlåningen av skönlitteratur ökat. I Grebo har facklitteratur och skönlitteratur ökat medan utlåningen av barn- och ungdomsböcker minskat.

Fortsatt bråk om hyror i Åtvidaberg

Bråket fortsätter mellan hyresgästerna i stiftelsen Åtvidabergshem och hyresgästföreningen i västra Östergötland. På tisdagen ökades hemlighetsmakeriet då ombudsman Christer Wittröm deklarerade att ett möte i Folkets hus i Åtvidaberg var internt och därefter visade ut representanter för lokalpressen.

Bråket i Åtvidaberg handlar mindre om hyresgästernas missnöje med hyresvärden, stiftelsen Åtvidabergshem, än om missnöjet med de egna hyresförhandlarna. I spetsen går kontaktkommittén i bostadsområdet Ek-sätter.

Det hela har kulminerat i protestlistor med hundratals namn, i ett demonstrationståg och i uttalanden till pressen och lokalradion.

I förra veckan inbjöd Nils Stahre till information. I sin inbjudan påpekade han att medlemmar inom hyresgästföreningen medverkat i massmediadebatt och att diskussion bör föras internt.

Hyresbråket i Åtvid:

Hyresgäster mötte ombudsmän — Men vi blev bortdribblade

— Vi blev ordentligt bortdribblade. Först körde man ut journalisterna ur lokalen under hot om att annars inställa hela mötet. Sedan satte man på bandspelare för att registrera alla som yttrade sig med motiveringen att man annars inte skulle kunna skriva protokoll. Därefter talade ombudsmännen länge utan att komma med något nytt. Slutligen krävde de att få svara på frågor i en klump i stället för att ge svar på en fråga i taget.

Eva Andersson är i dag inte mindre besviken än förut på hyresgästföreningens hyresförhandlare. Jag hade inte väntat mig mycket av det här mötet, säger hon. Och det gav heller ingenting.

Eva Andersson är ordförande i kontaktkommittén i Eksätters bostadsområde i Åtvidaberg. Det är den kommittén som gått i spetsen för en besk kritik mot de kommande hyreshöjningarna. Förhandlingarna med stiftelsen Åtvidabergshem resulterade i en hyreshöjning på sammanlagt 20 kr 66 öre.

□ Mesta kritiken

Hyresgästerna har inte, som man skulle kunna tro, i första hand kritiserat Åtvidabergshem utan angripit de egna hyresförhandlingarna. Man anser att förhandlingarna svikit hyresgästerna genom att i förhandlingarna inte ens utgå från det maximibud som de boende krävt i en hel hög med protestlistor.

Därefter har det bråkats på olika sätt och som kulmen anordnades i lördags en protestmarsch genom Åtvidaberg till Stortorget där ett uttalande gjordes.

□ Intern debatt

Hyresgästföreningen svarade med att kalla till ett informationsmöte i Folkets hus på tisdagskvällen. I inbjudan påpekade ombudsman Nils Stahre att medlemmar inom hyresgäströrelsen medverkat i massmediadebatt. Diskussionen bör föras internt, skrev han och fortsatte:

Med hänsyn till den situation som uppstått är det angeläget att vi får träffa medlemmarna och om möjligt få in debatten på ett klarläggande plan. Alla som be-

rörs av hyresöverenskommelsen bör medverka vid informationen.

□ Pressen kördes ut

Men dit hör uppenbarligen inte journalisterna på Correspondenten och Folkbladet Östgöten. Ombudsman Christer Wiström förklarade att det handlade om ett internt möte dit inte pressen var välkommen. Han ansåg sig inte heller ha tid att stanna kvar efter mötet och besvara frågor från journalisterna.

Christer Wiström förnekade att hyresgästföreningen hade något att dölja bara för att man stängde

igen dörren för pressen. Med tystnad besvarade han frågan om han ansåg det riktigt att hindra journalister från att utföra sitt jobb.

I den fullpackade salen fanns det dock hyresgäster som protesterade våldsamt mot åtgärden. Men när ombudsman Nils Stahre hotade med att avlysa mötet om journalisterna tilläts närvara avtog kritiken.

□ Ingen försoning

Correspondenten har talat med några som var med på mötet och en sak tycks vara helt klar, någon försoningsfest var det inte fråga om.

Eva Andersson uppger att det under de senaste dagarna är åtskilliga medlemmar i hyresgästföreningen som tryckt på med kravet att man gemensamt ska gå ur föreningen och bilda en egen förening med större medlemsinflytande. Men någon sådan organiserad aktion är inte aktuell i dag. Först ska vi slå oss ner och gå igenom hela den här historien ordentligt, slutar Eva Andersson.

CHRISTER BERG

Ingen hyresfred i Åtvidaberg

Bråket inom hyresgäströrelsen i Åtvidaberg fortsätter och tisdagens möte snarare ökade motsättningarna. För det första kördes journalisterna ut, sedan sattes bandspelare på för att registrera dem som yttrade sig och sedan ville ombudsmännen svara på alla frågor i en klump i stället för att ge svar på en fråga i taget.

Många uppfattade mötet som en makt demonstration från föreningens sida och någon försoningsfest blev det verkligen inte.

— SE SIDAN NITTON —

Åtvidabergs golfklubb har i en skrivelse begärt största möjliga kommunala bidrag för en bevattningsanläggning vid golfbanan. Kostnaden är beräknad till närmare 270 000 kr. Kommunstyrelsen säger att ansökan kommit för sent för att kunna tas med vid behandlingen av 1980 års budget. Först ska fritidsnämnden uttala sig om angelägenhetsgraden och anslag kan komma ifråga tidigast 1981.

Motorcentrum säljs till Byggnadsbyrån

Motorcentrums lokaler utmed Linköpingsvägen kommer att säljas till Åtvidabergs Byggnadsbyrå. Det står klart sedan kommunstyrelsen på onsdagen beslutat avstå från kommunens förköpsrätt till fastigheten. Tomten är på nära 10 300 kvm och köpeskillingen uppgår till 1 175 000 kr.

På fastigheten finns en större byggnad där Motorcentrum fortfarande kommer att ha kvar viss försäljning. Övriga delar av byggnaden hyrs i dag ut till Shell, Åtvidabergs bilreparationer, Forslunds gummi och Classic car. Hyresgästerna är införstådda med försäljningen.

Bo Rosén på ÅBB uppger att det för dagen inte är aktuellt med någon annan förändring än en allmän uppsnygning. Man har funnit tomten intressant och har naturligtvis funderingar på olika användningsområden. Köpet har också skett med tanke på framtiden, säger Bo Rosén. Inte minst för att kunna hålla en jämn selsättning för företagets anställda måste man ligga ett par år före i planeringen.

Kommunstyrelsen avstod också från förköpsrätten till fastigheten Lastbilen 5 (ÅB Montage) där tomtarealen är 1 145 kvm och köpeskillingen 270 000 kr. Inte heller ville kommunstyrelsen köpa Hemmingstorp 2:1 i Grebo där proset för 5 845 kvm var 115 000 kr.

Nya skolan i Falerum planerad till 80/81

Länsskolnämnden har begärt besked från skolstyrelsen i Åtvid om kommunens skolbyggnadsplaner reviderats. I sitt svar meddelar skolstyrelsen att den nya låg- och mellanstadieskolan i Falerum planerats till 1980/81 i stället för som tidigare sagts 1979/80. Vidare meddelas att Parkskolans låg- och mellanstadieskola i Basthagen beräknas byggas 1982/83.

Beträffande skolfrågan i Falerum anger skolstyrelsen att den nuvarande skolbyggnaden i Falerum är i mycket bristfälligt skick. Man har också beslutat gå in med en skrivelse till byggnadsnämnden för att få besked om vilken tid det tar att få fram en byggnadsplan för Falerum. Detta för att man ska kunna skicka in ansökan om statsbidrag i så god tid som möjligt.

18
/ 10

Oförändrad skatt i Åtvid 1980

Borgerlig minoritet ville sänka

Det blir oförändrad skatt i Åtvidaberg nästa år. Det står klart sedan kommunstyrelsen under två dagar granskat nämnders och styrelserns önskemål. Visserligen reserverade sig de tre borgerliga partiernas representanter för en skattesänkning med 50 öre. Men i kraft av sin majoritet drev socialdemokraterna igenom oförändrad utdebitering med 16 kr 20 öre per skattekrona. Kvar står nu bara ett beslut i kommunfullmäktige. Det blir de nyvalda ledamöternas första uppgift i november.

Det slutliga förslaget till stat för nästa år i Åtvidaberg omfattar en driftbudget på i runda tal 117 milj kr och en kapitalbudget på 19 milj kr.

Under kommunstyrelsens mangling prutades ytterligare 0,9 milj på driftsidan. Det skedde bl a genom att skära ner på antalet begärda tjänster och genom att hålla rätt hårt på principen om en höjning av driftskostnaderna, exklusive löner, med max 7 proc.

Den s k överföringsposten, dvs de pengar som "blir över" på driften sedan alla kostnader betalats, blir ovanligt stor i 1980 års budget. Enligt förslaget uppgår den till drygt 9 milj kr. Dessa pengar förs över till kapitalbudgeten för att användas till olika investeringar, oförutsett osv.

Normalt brukar man anslå mindre än en miljon till oförutsedda utgifter. Den summan kommer nu att uppgå till 3,5 milj kr.

Bland de oförutsedda utgifterna finns t ex pengar till Åtvidabergshems hyresförluster. 1,7 milj till

löneförhöjningar, pengar till företagshälsövård. Vidare har man avsatt en halv milj speciellt för höjda oljepriser, 50 000 kr har avsatts för att klara av diverse åtgärder i det personalpolitiska program som ska antas.

Arvodena till de förtroendevalda skall ses över. Det brukar man normalt göra så snart en ny mandatperiod påbörjats. Här vill man gardera sig med 200 000 kr.

Till allmänna investeringsfonden avsätts 5,3 milj kr.

Bland övriga nyheter kan nämnas att partistödet föreslås höjt med 2 000 kr till 5 000 kr per år och mandat i kommunfullmäktige. Vidare vill man avsätta 1 000 kr per mandat till utbildning av de förtroendevalda.

Fonden för konstnärlig utsmyckning föreslås höjd från 15 000 kr till 50 000 kr. Nästa år kommer Åtvid att låna ovanligt lite pengar. Bara 1,5 milj kr. Vilket kan jämföras med upplåningen på 5,5 milj kr i år.

På kapitalsidan prutades önske-

målen ner med 2,3 milj kr. Här återfinns t ex 825 000 kr för reningsanläggning till Korshultstippen, 400 000 kr till en lastmaskin på gatukontoret, 100 000 kr till en minigolfbana i Folkparken och 50 000 kr till en flygel.

Hundskatten blir oförändrad 80 kr per hund och år. Hyrorna i de fastigheter som kommunen äger höjs med 18 proc.

Det kan slutligen konstateras att bugetförhandlingarna i kommunstyrelsen i stort sett ägde rum i enighetens tecken. Ingen votering behövde tillgripas. Proposition behövde bara ställas i frågan om storleken på höjningen av partistödet. Moderaterna var inte representerade under första dagens förhandlingar.

Centerns, moderaternas och folkpartiets representanter reserverade sig mot beslutet om oförändrad skatt till förmån för sitt förslag om en sänkning med 50 öre.

CHRISTER BERG

20/10

Var det svartbygge eller inte? Nämnd och företag oense i Åtvid

Är den drygt 250 kvm stora kontorsbyggnaden utanför fabriken ett svartbygge eller inte? Byggnadsnämnden i Åtvidaberg är helt säker på sin sak: byggnaden uppfördes utan byggnadslov. Varpå nämnden utkrävde en straffavgift på närmare 9 000 kr. Byggherren själv, en byggnadsfirma i Åtvidaberg, är lika säker: vi har i alla hänseenden uppfyllt våra förpliktelser.

Firman har via en advokatfirma krävt att byggnadsnämnden omprövar sitt beslut om straffavgift under hotet att annars flytta verksamheten till Linköping. Vidare har man överklagat beslutet om straffavgift till länsstyrelsen.

För tre år sedan sökte byggnadsfirman byggnadslov för ett fritidshus/visningshus på 77 kvm. Men nu står där en kontorsbyggnad på över 250 kvm. Parterna är i hög grad oense om vad som hänt under mellantiden. Officiell ansökan om byggnadslov för det större huset inlämnades i augusti i år. Då fanns redan byggnaden på plats.

Advokatens brev till byggnadsnämnden är rakt på sak. Firman har till alla delar uppfyllt sina för-

pliktelser. Därför menar man att byggnadsnämndens agerande, särskilt beslutet om straffavgift, är synnerligen anmärkningsvärt.

Advokaten framhåller också att företaget lidit stor skada genom att byggnadsnämndens beslut offentliggjorts genom artikel i Correspondenten och program i lokalradion. Man kräver därför full upprättelse av byggnadsnämnden. Och vidare:

Skulle sådan upprättelse icke ges har jag erhållit instruktioner att informera nämnden om att min huvudman i sådant fall överväger att återflytta till Linköping ävensom väcka skadeståndstalan mot nämnden.

Byggnadsnämnden förklarade vid sammanträde på tisdagen att

man inte alls har för avsikt att ompröva beslutet om straffavgift. Med handlingarna följer också en skrivelse där man på punkt efter punkt bemöter och tillrättalägger advokatfirmans faktaredovisning. Det är sannerligen inte många fakta man är överens om.

Byggnadsnämndens ordförande Evert Johansson betecknar hela affären som olustig. Det är inte särskilt roligt att agera under hot, säger han. Men i nämnden tycker vi det är rätt klart att firman byggt en kontorslokal på 253 kvm utan att först ha fått eller ens sökt byggnadslov.

Jag får beklaga om firman gör allvar av sitt hot att flytta verksamheten från Åtvidaberg. Det är naturligtvis inte vår avsikt i nämnden med beslutet. Men också ett företag måste följa spellets regler, slutar Evert Johansson.

En företrädare för byggnadsfirman säger till Correspondenten att man vidhåller uppfattningen att man handlat riktigt, och att man nu vill ha frågan prövad av högre instanser. Han vill inte i dag kommentera frågan om skadestånd och flyttning av företaget.

CHRISTER BERG

25/10

"Jag har haft tur"

Bernt Holmström, konstnär i Åtvidaberg

När han i mitten av 40-talet gick i folkskolan sålde han karikatyrer för någon krona styck. Han lämnade skolan med stort A i teckning. 1949 gick han till sjöss. Utställningsdebuten skedde i Rio 1957. Sedan 1960 är han bosatt i Åtvid där han i nio år jobbade som skyltmålare på kommunens byggnadskontor. En vacker dag fick han nog. Det gick bara inte att förena fast arbetstider med det konstnärliga skapandet. Mitt under en arbetsdag tog han klivet ut i det ovissa. Sedan den dagen har han levt på vad folk har betalat för hans konstverk.

— Jag har haft tur, säger han. Han — det är Bernt Holmström, konstnär. Kanske den ende i Åtvid i dag som helt och hållet lever på att måla. Correspondenten har träffat honom i det 1700-talshuset på Verksgatan där han numerär har sin målarverkstad inrymd. Och funnit att han inté riktigt passar in i den fördomsfulla bild många har av en konstnär.

— SE SIDAN NITTON —

Åtvids ende konstnär på heltid debuterade i Rio de Janeiro

Det har nu gått några år sedan han satt hemma på köksgolvet och lekte med träbitar i olika färger. Då, strax före krigsutbrottet, var det väl knappast någon som anade att pojken i vuxen ålder kulle komma att livnära sig på att pussla ihop färger. Allra minst han själv.

Inte ens när han i folkskolan sålde karikatyrer för någon krona styck. Eller när han fick stora A i teckning. Eller när han låg hopkurad under presenningen hos "gubbarna" i Göteborgs hamn i väntan på hyra. Eller när han hade sin första egna utställning i Rio (!).

Nädå. Det stora klivet från ett fast jobb och över till det mera ovissa konstnärskapet tog han en höstdag för tio år sedan. Det där med bestämda arbetstider gick liksom inte ihop med impulser och inspiration.

Då hade han jobbat nästan tio år på byggnadskontorets förråd och inte var väl det många som trodde honom när han sa att han inte tänkte komma tillbaka efter lunch. Men snart nog blev man varse att den där killen som var så bra på att måla skyltar inte alls tänkte gå tillbaka till det kommunala matbåset.

□ Skyltmålare

För visst fick han måla som kommunalanställd. Tex några hundra trafikskyltar i samband med det pompösa 550-årsjubileet i Åtvid.

Sedan den dagen har han levat helt och hållet på sitt konstnärskap. Visst har det varit knapert emellanåt, erkänner han och fortsätter, inte utan en viss stolthet: Jag har aldrig behövt knacka dörr och socialvårdens tjänster har jag klarat mig utan. Men så är jag inte heller särskilt bra på att krusa.

Det handlar alltså om Bernt Holmström i Åtvidaberg. Född i Kisa 1933. Efter att under hela 50-talet och åren näst intill ha gungat runt på de sju haven slog han sig ner i Åtvid 1960. Det berodde på faderns död. Annars hade han antagligen fortsatt att trampa omkring på haven med

bananer, oja eller någonting annat i lastrummen.

□ Kulturstipendiat

Men ödet ville annorlunda. Så nu är han stadgad konstnär. Sannolikt den ende i Åtvidaberg som lever på sitt konstnärskap. Erkänd t o m av sin egen kommun, som för ett par år sedan tilldelade honom Åtvids allra första kommunala kulturstipendium.

I ett par omgångar har Bernt Holmström flyttat sin ateljé. Från en gammal cykelaffär till en källarvåning, till en vindsvåning. Sedan ett par år tillbaka har han sin målarverkstad installerad i ett av de gamla pittoreska trähu-

sen från 1700-talet vid Verksgatan.

Den som möjligen går omkring och "vet" hur det ser ut i en konstnärliga rekommenderas ett besök i den holmströmska ateljén. I bottenvåningen är det fint som, ja, som i ett välkött hembygdsmuseum. Med massor av konstverk på väggarna. Det är så välstädat och snyggt att man av ren vördnad (pur förvåning, höll jag på att skriva) automatiskt tar av sig skorna innanför den höga tröskeln.

Arbetsrummet ligger på övervåningen. Det är ganska ljust, men så lågt till tak att man knappt kan stå rak. En ofullbor-

dad ojemålning står i ett staffli. Väggarna är klädda med egna produkter. På den stora arbetsbänken ligger färgtuber, penslar, ritstift osv på parad. I det här pedantiskt städade och iordninggjorda rummet skapar Bernt Holmström.

— Pedantisk, säger han. Då skulle du sett mig för några år sedan. Då kunde jag bli smått galen om det var det minsta ostädat och inte allt fanns på sin plats.

□ Sjön gav distans

I Åtvid har man vant sig vid "sin" konstnär (fast den japanska jackan diskuteras visst än i dag). Nu är det väl inte många som skulle kunna tänka sig honom i en annan roll. Ändå är Bernt Holmström själv rätt säker på att han aldrig skulle ha slagit sig på målarysten om han inte gjort sitt på sjön.

Där fick jag distans till saker och ting, säger han. Där fick jag lära mig den högkaratiga innebörden av ord som kamratskap, helvete, glädje, fattigdom, naturkraft, frid.

Att landkrabban Bernt Holmström från Kisa sökte sig ut på sjön och under mer än ett decennium levde en saltstänkt matros, alla möjliga och omöjliga öden och äventyr (det är något Evert Taubeskt i hans berättelser) hade sin naturliga förklaring. I Sverige anno 1949 var det mycket kärt för en ung man att få något jobb över huvud taget.

□ Tavlorna spridda

I bagaget på världshaven hade han alltid med sig sina målargrejor. Han försäkrar att han köpt dukar, penslar och färg över hela jordklotet. Resultatet blev förståts att det hänger tavlor signerade Bernt Holmström litet varstans i världen. Tex i Brasilien.

Året var 1957. Man låg för ankar i Rio. På en bar träffade Bernt och hans kompis (numera sjöfolkets vice fackförbundsbas) en man på en bar. De slog sig i slang och den nyförvärvade vännen följde med till båten. När han lämnade fartyget hade han en av östgotakonstnärrens tavlor under armen.

Någon dag senare stod en privatchaufför med en stor flott bil

— Man måste ha provat på det mesta, annars är man inget. Det är något av Bernt Holmströms livsfilosofi. Och den har han levt upp till, både vad gäller sättet att tjäna sitt uppehälle och att pröva på olika teknik i tavlorna

Bruksgatan 1904. Numera kallas den här gatan för Verks-gatan. I huset näst längst bort på vänster hand har Bernt Holmström sin konstnärsverkstad. Bilden ingår i en serie över just 1700-talshusen på Verks-gatan efter foton av Joh E Thorin

och väntade på att få köra svenske matrosen till en bättre middag på Copacabana. Vård var Brasiliens största tidning.

Det var en av cheferna på tidningen som hade tänt på alla cylindrar när han fått syn på tavlan och gärna ville träffa konstnären. Resultatet blev en utställning i lyxig miljö. Sämre debut kan man göra!

Nästa gång Bernt Holmström ställde ut sina tavlor var i början av 60-talet vid en separatutställning på Folkets hus i Ätvidaberg. Positiv kritik, men tjurig publik, erinrar han sig.

□ Oljan lever

Bernt Holmström har provat på de flesta tekniker. Han berättar om krysografisk relief, linoleumsnitt, acryl, emalj, etsning, torr-nål osv. Man måste pröva på det mesta, annars är man inget, är hans filosofi.

Men helst av allt jobbar han med olja. Det luktar, lever och djävlas.

□ Harmonin viktig

Det finns ett genomgående drag i Bernt Holmströms produktion: ljuset i bilden. Det finns ett ljus i hans konstverk som skvallrar om en människa i full harmoni. En förklaring till det här fenomenet är att han skapar, producerar bara i de ögonblick då han känner sig tillfreds med livet.

Också här skiljer han sig alltså från den traditionella bilden av en konstnär som måste hamna i nattsvart förtvivlan, i ett känslomässigt högtryck, i desperat hunger för att kunna skapa.

Bernt Holmström måste känna harmoni. Det går oftast igen i hans målningar.

□ Stämmer inte

Låt oss fortsätta med det redan nu misslyckade försöket att foga in Bernt Holmström i den fördomsfulla bilden av hur konstnärer lever och fungerar. Han har förstås drömmar om att bli en ny Rembrandt eller Picasso och lever givetvis årstidsvis bland målarkluddarna i Paris?

— Nja, jag är faktiskt rätt nöjd med tillvaron. Jag kan leva på min konst. Den turen har inte alla haft. Ändå ställer jag krav på mig själv. Att inte stelna i formerna. Att bli bättre.

— Den som till äventyrs tror att Montmartre skulle vara konstens Mecka blir gruvligt besviken, säger han. Klassen på tavlorna som säljs i de här kvarteren ligger obetydligt över det som säljs på Hötorget.

□ Kiloprodukter

Då ska man veta att Bernt Holmström inte är direkt imponerad av Hötorgskonsten. Kiloprodukter, säger han lakoniskt.

Däremot är han en flitig gäst på

olika utställningar. Inte för att kopiera andra, utan för att det ingår i den livslånga konstnärutbildningen att studera andras teknik, att uppleva andras känslöengagemang, för att han helt enkelt är nyfiken.

De fullproppade bokhyllorna i målarverkstaden och den väl upptrampade stigen till biblioteket vittnar om att han också läser mycket. Jag läser allt jag kommer över, i varje fall om konst, säger han.

□ En fridsam typ

— En dei har nog fått för sig att jag är en kverulant. När jag egentligen är rätt fridsam, försäkrar Bernt Holmström. Fast det är klart att man har synpunkter på ett och annat.

Jodå. Det har han helt säkert. T ex om kömmunen.

— Ätvid borde skaffa sig en konstsak-kunnig. I dag finns det ingen med de kvalifikationerna som får vara med vid inköp och placering av konst. Eller när stadsplaner utformas. Eller när stora och/eller offentliga lokaler planeras.

Om porträttmåleri:

— Det får vara för min del. Beställningar är det värsta jag vet. Porträtt är förresten mer än en beställning: Ett krav att måla som "porträttet" själv tycker att jag ska måla. Aldrig!

— Om våren:

— Förr blev jag ordentligt deppad när naturen började grönska. Det går inte att måla på våren. Nej, det är på hösten känslorna väcks till liv. När man känner doften av jord. Då får jag harmoni.

Om livet på sjön i dag:

— Spårvagnstrafik!

□ Få prutar

Om konstköpare.

— Dom är oftast bra. Det är numera sällan folk försöker pruta (vilket inte går) eller bjuder ett pris, som inte ens svarar mot kostnaden för färgen på tavlan. Det är nämligen numera inte alls svårt att "måla upp" sisådär 500 kr.

Om konstrea:

— Då river jag förr sönder tavlorna än att jag skulle rea bort dom.

Om barn och pensionärer:

— Är de bästa besökarna. Barnen är suveränt bäst när det gäller att ställa vettiga frågor om mina tavlor.

Sill i vatten

Om byråkrati:

— Som att lägga in sill i vatten. Får den ligga för länge så smakar den inget.

Om Ätvidaberg:

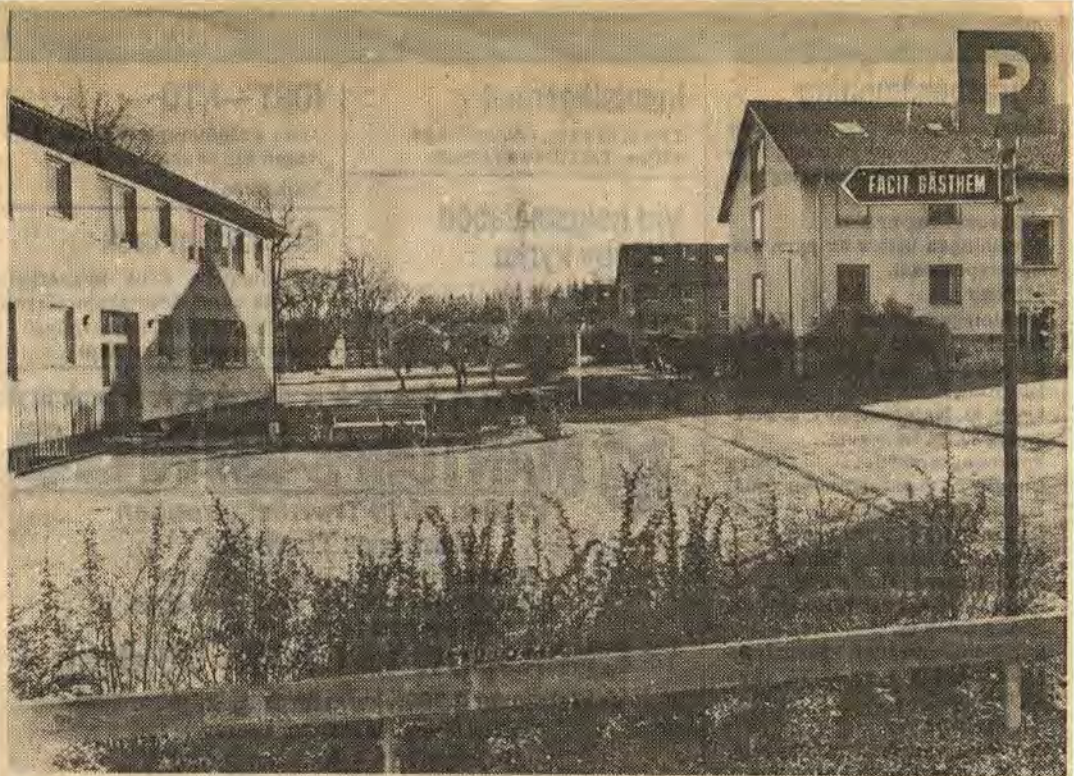
— Sockna är inte världen!

Text: CHRISTER BERG
Teckningar:

CAROLINE ADELSWÄRD

26
10

Kommunfullmäktige i Åtvid beslöt på torsdagskvällen att för drygt 1,3 milj kr köpa Facits elevhem och gästhem

Fullmäktige i Åtvid köper Facits elevhem för 1,3 mkr

Åtvidabergs kommunfullmäktige beslöt på torsdagen att köpa in Facits elevhem i kvarteren Marknadsbodarna och Japan utmed Bruksgatan. Den sammanlagda försäljningssumman uppgår till 1 350 000 kr. För pengarna får man sex tomter och fem byggnader. Två av byggnaderna hyrs i dag ut till Brävalla flygflottilj.

Några ändrade hyresförhållanden är inte planerade. Ytterligare ett av husen används som gästhem för personal inom Electroluxkoncernen. Hyresinkomsterna beräknas till 100 000 kr om året.

Ur anslaget för oförutsedda utgifter beviljade fullmäktige 130 000 kr för omläggning av tak på stallet i Vrånghult. Vidare anslags 20 000 kr för omläggning av golv i det lilla huset vid Dalgatan och 15 000 kr till en värmepanna m m i lärarbostaden Solebo i Björsäter.

Gatukontoret har fått in mer pengar än beräknat på försålda villatomter i kommunens ytterområden. Orsaken är bl a att man kunnat sälja fler tomter än planerat. Trots att exploateringskostnaderna samtidigt ökat har man ändå fått ett överskott på nästan

160 000 kr. Dessa pengar vill gatukontoret ha för att täcka underskott på va- och gatuarbeten i ytterområdena. Fullmäktige beviljade denna anhållan.

Övriga beslut

* Till en toalett vid Halleholmstorpet anslags 5 000 kr. Egentligen skulle det redan stå en toalett där eftersom man 1976 anslag 4 000 kr till det behjärtansvärda ändamålet. Men av någon anledning blev inte jobbet utfört då.

* F d lärarbostaden i Bersbo ska säljas till Sven Sjöstrand för 24 000 kr. Tomten är på drygt 7 000 kvm och ligger alldeles intill slagghögarna. Byggnaderna på tomten anses vara i stort behov av underhåll.

* Skolstyrelsen fick 70 000 kr i tilläggsanslag för att täcka personalkostnader i samband med skolkontorets omorganisation, vid sjukdom, överföring av musikskolan osv.

* Likaså fick skolstyrelsen 28 000

kr för att kunna köpa en ny universalkokare till köket på Alléskolan.

* Sociala centralnämnden beviljades anslag med 28 700 kr för att till årets slut kunna öka personalen på Östergården med en halvtids ekonomibiträdestjänst och två halvtidstjänster som vårdbiträden.

* För fortbildning av kommunens yrkesföreare beviljades anslag med 16 500 kr.

* Ur anslaget till oförutsedda utgifter beviljade fullmäktige 100 000 kr för besvärigheter med lokaler, parkeringsplatser och flyttningar under kommunalhusets om- och tillbyggnad.

* Åtvidabergs ridklubb fick 40 000 kr för ombyggnad av stallet.

* Till ny kommunal medlare mellan samlevande utsåg fullmäktige Harriet Insulander efter Alva Jönander. Arne Nilsson och Tord Nilsson heter de båda andra.

CHRISTER BERG

26/10 Åtvidsbeslut:

Ökad kommunal demokrati främjas av viktiga beslut

Nya regler för ersättning till politikerna. Kommunala sammanträden på dagtid. Alla nämnder och styrelser ska se över reglerna för delegation, dvs överlåtelse av beslutanderätt. Minoritetspartierna ska få möjlighet att mer aktivt än tidigare delta i budgetarbetet.

Se där några beslut som kommunfullmäktige i Åtvidsberg fattade på torsdagskvällen. Bakgrunden är en socialdemokratisk motion från förra året om den kommunala demokratin. I ett års tid har en arbetsgrupp bestående av representanter för de olika partierna jobbat med motionen.

Hittills har man lämnat en delrapport. Den handlar om arbetsformer i nämnder och styrelser, om politikernas förutsättningar att kunna klara av sina uppdrag och om ersättning för kommunala uppdrag. Det var den delen som fullmäktige gick igenom i går.

Demokratigruppen har redan börjat jobba vidare på frågor om barn tillsyn för politiker, om den kommunala informationen och hur partistödet ska utformas.

Det var en lång lista med åtgärdsåtgärder som demokratigruppen lagt fram och nu fick godkänd av fullmäktige:

att det inte behövs någon ändring av arbetsformerna i kommunstyrelse och kommunfullmäktige,

att tjänstemän under ledning av kommunstyrelsens ordförande bereder ärenden inför kommunstyrelsens sammanträden,

att företrädare för minoritetspartierna ska ges möjlighet att mer aktivt än tidigare delta i budgetarbetet,

att alla kommunala nämnder och styrelser ska få i uppdrag att se över sina regler för delegation.

□ Möten på dagtid

att kommunfullmäktige håller sina sammanträden på kvällstid medan övriga nämnder och styrelser gör det på dagtid,

att kallelser till sammanträden ska sändas ut senast åtta dagar före sammanträdesdagen,

att arvodeskommittén får i uppdrag att utarbeta nya regler om ersättningar till förtroendevalda,

att sammanträdesarvode inte ska betalas ut för deltagande i politiska gruppssammanträden,

att reseersättning ska utgå vid protokolljustering,

att bidrag enligt vissa regler ska utgå för partianordnad utbildning av förtroendevalda och

att särskild ersättning inte ska betalas ut för förlorade semesterförmåner på förtroendeuppdrag.

□ Hinner inte med

Av intresse är också saker som demokratigruppen diskuterat

men ännu inte fört fram. Bl a har man talat om politikernas beslutsunderlag. Man menade nämligen i demokratigruppen att handlingarna ökat så kraftigt i omfång att det är nästan omöjligt för t ex en ledamot i kommunstyrelsen att hinna med att sätta sig in i alla frågor som han/hon beslutar om.

Demokratigruppen ansåg att det finns olika lösningar. T ex att ge politikerna en kort sammanfattning över viktigare punkter i utredningar osv. Dessutom skulle man kunna rensa upp litet bland cirkulär och annat grundmateriel.

□ Ge direktiv

Vidare menade man i demokratigruppen att det är sällan som politikerna ger tjänstemännen direktiv vid utredningsuppdrag. Där vill man ha en ändring. Dessutom föreslogs att tjänstemän skulle kunna gå en kortare kurs för att lära sig utredningsteknik och språkbruk.

Tämligen hett diskuterades minoritetens arbetsförutsättningar. I Åtvidsberg tillämpas majoritetsstyrelse, dvs majoritetspartiet socialdemokraterna besätter samtliga ordförande- och vice ordförandeposter i nämnder och styrelser liksom också kommunalrådsposten.

Här krävde de övriga partierna bättre förutsättningar i akt och mening att uppnå en ökad offentlig debatt. Men ville ha ett system där minoriteten besätter åtminstone vice ordförandeposterna.

□ Inte beredda

Men i demokratigruppen var inte socialdemokraterna beredda till annan ändring än ett särskilt arvode till en eller flera företrädare för minoriteten. Vidare har man uttalat sin fulla förståelse för behovet av utredningsresurser för oppositionen.

CHRISTER BERG

I tre veckor jobbade de som besatta, dvs lärarna och eleverna från förskolan och ända upp upp i sjunde klass. Det gick väl inte en dag i början av höstterminen utan att det ritades en teckning, skrevs en sång eller talades om saken. Nämligen om det där med rökning.

Roligt att inte röka

Det här hände sig i Åtvådaberg där det, som på så många andra platser, finns en förening som heter Visir. Visir betyder VI Som Inte Röker. Den här föreningen har nu i ett par års tid arbetat hårt med att få barn och vuxna att inte röka. Man har lyckats ganska bra. Så bra att det i våras bland sjundeklassarna bara var ungefär tio som rökte.

Systrarna Lekander och skateboardklubben rev ner stormande applåder.

När barn och vuxna så småningom gick hem stannade många för att titta på teckningarna om rökning.

Nu vet man inte bestämt om VISIR-galan fick någon att sluta röka eller hindrar

någon från att börja. Där emot vet man att alla trivdes och att det här med antirök-propaganda inte alls behöver vara tråkigt. Tvärtom. Det är roligt att inte röka.

Text o bild:
CHRISTER BERG
(ej rökare)

I år skulle man ställa till med stort kalas i Sporthallen i Åtvid. Och det var till den galan som man nu jobbade i skolor och förskolor.

När så den stora dagen kom stod det några oroliga Visirmänniskor och väntade. Skulle det komma någon publik?

Jodå. Trots att det var lördagseftermiddag och ett strålande härligt väder utomhus och det bara finns 500 sittplatser kom omkring 1 000 personer. Allihop fick vara med om en helfestlig show. Barn sjöng sånger, och spelade små pjäser. Fotbollsspelarna Thomas Wernersson och Kalle Engqvist underhöll.

Åtvådabergs skateboardklubb hade uppvisning, till exempel i konstret ta sig fram på två rullbräden

Det fanns massor av teckningar i foajén. Alla visade de hur läbbigt det är att röka

26/10

27/
10

Som du ser var det packat med folk i sporthallen i Åtvidaberg. Här är det systerarna Lekander som sjunger inför den publik som kommit på antirökdagen

Släng cigaretterna på sophögen står det på det här montaget med en massa cigarettpaket

Allsvenska målvakten i Åtvidabergs FF, Thomas Wernersson, gjorde en rolig imitation av en känd svensk politiker

Flicka bröt arm då häst slet sig

— Jag är trots allt tacksam över att olyckan "bara" slutade med en bruten ärm. Det kunde gått riktigt illa om Pernilla slagit i huvudet. Men det minsta man kan begära är väl ändå att ridklubben bryr sig om vad som händer. Inte ett ord har vi hört på hela veckan.

Lena Carlsson, sjuåriga Pernillas mamma, är besviken på Åtvidabergs ridklubb. Visst kan en olycka inträffa, säger hon. Men när så skett borde klubbledningen visa sitt ansvar.

Olyckan inträffade i söndags då ridklubben anordnade en del aktiviteter vid stallet i Vrånghult, bl a barnridning. Den häst Pernilla red på började känna sig ensam när en annan häst leddes ut ur arenan. Så hästen slet sig från den flicka som höll i grimmarna.

Utänför fällan ramlade sjuåringen av och bröt en arm i fallet. Det resulterade i två dagars vistelse på regionsjukhuset.

Ole Henriksson, ordförande i Åtvidabergs ridklubb, uppger till Correspondenten att han faktiskt försökt få kontakt med Pernilla och hennes föräldrar. Vidare säger han att man försökt teckna med att det inte finns försäkringar för sådana här saker. Den som rider får göra det på egen risk. Ole Henriksson kan för dagen inte ge något besked om hur man skall göra för att undvika liknande olyckor i framtiden.

Normalt går det mycket lugnt och stilla till när ridklubben anordnar barnridning. Verksamheten är mycket populär. Man kräver inte att barnen skall ha ridhjälm.

Färgen på kommunalhuset. Byggnadsnämnden har ännu inte bestämt sig för vilken färg kommunalhuset ska få efter ombyggnaden. Rött blir det förmodligen inte även om den färgen fanns med bland förslagen. Nu diskuteras gulbrunt eller vitt. Nämnden kommer för säkerhets skull att göra en studieresa till Norrköping där det finns rejäla färgprov (hus) att titta på. Den besiktningen gör man samtidigt som man ska studera en del bostadsområden.

Byggnadslov. Ragnar Gustafson har beviljats byggnadslov för uppförande av ett nära 800 kvm stort industrihus på kv Personbilen 2 utmed Linköpingsvägen. Gunnilla och Rolf Andersson har fått lov för ett enfamiljshus på Tegelsäter 1:49 i Björsäter.

Konsert i Björsäter. På söndag arrangerar SKS och kulturnämnden i Åtvidaberg en konsert i Björsäters Folkets hus. Medverkande är Åtvidabergs manskör under ledning av Nils Ahlin och spelmannslaget Tvärdraget. På programmet står visor av Bellman och Taube. Spelmannslaget kommer också att spela en del låtar från Björsäterbygden. Tidigare på dagen ska en del sångare och instrumentalister besöka Ekgården.

Milsimmet. Motionssimmarna, nu 255 till antalet, har i och med förra veckans övningar klarat av hälften av höstens program. Så fortfarande är det gott om tid för långbadarna att klara av den stipulerade milen. Dvs om man vill vara med och tävla om resechecken. Förra veckans vinnare blev för övrigt Peter Ekvall, Svante Pettersson, Britt Carlsson, Irene Johansson, Inge Eriksson, Jonas Ekvall, Margit Andersson och Eva Andersson.

Skoglar avtackad efter 36 år

När kommunfullmäktige hade sammanträde på torsdagen var det sista gången som den sammansättningen av ledamöter hade möte. Den nyvalda fullmäktigeförsamlingen börjar sitt arbete nu i november. Dagen till ära avtackades de 14 ledamöter som slutar sina uppdrag i och med den här mandatperiodens utgång.

Avtackningen verkställdes av kommunfullmäktiges ordförande och blivande kommunalrådet Göte Edlund. Denne överlämnade blommor och en bokgåva till de 14 med nestorn Skoglar Axelsson i spetsen. Denne har i fullmäktigesammanhang representerat socialdemokraterna sedan 1943.

De övriga som går är Stig Strömberg (s), Barbro Boll (kds), Birger Karlsson (s), Agne Fåsth (s), Ingvar Kindesjö (m), Thord Nyriuger (s), Lars Johansson (c), Keijo Niemenna (s), Folke Hanström (fp), Gösta Gagnefeldt (c), Kjell Mattsson (s) och Inga-Britt Andersson (c).

Oavgjorda motioner. I samband med kommunfullmäktiges sammanträde på torsdagen redovisades vilka motioner som fortfarande inte har avgjorts av fullmäktige. Motionerna handlar om införande av tomträtt, åtgärder mot fastighetsspekulation, den kommunala demokratin, utbildning av förtroendevalda, åtgärder för socialt handikappad ungdom och om industrimark i kommunens ytterområden. Motionen om utbildning av politikerna ansåg fullmäktige besvarad genom att den införlivats bland förslagen i motionen om den kommunala demokratin. De övriga är föremål för utredning.

Anpassningsgrupp. Kommunfullmäktige har uppdragit åt kommunstyrelsen att tillsätta representanter i en anpassningsgrupp för de anställda vid Åtvidabergs kommun. Övriga i den gruppen är representanter för arbetsgivare, arbetstagare och arbetsförmedlingen. Liknande anpassningsgrupper rekommenderas vid arbetsställen med mer än 50 anställda. Grupperna ska verka för en mera positiv inställning i arbetslivet till äldre och handikappade. Man ska också föreslå åtgärder som gör det lättare för dessa grupper på deras arbetsplatser och för dem att behålla sina jobb.

Åtvids yngste kompositör pryar hos Ingemar Ericsson

— Musik, det är livet det, säger Bosse Pettersson.

Han är en av de få elever i Åtvid som fått sin pry på ett ganska ovanligt ställe. Han valde att pry hos kantorn i Åtvid, Ingemar Ericsson. Bosse Pettersson är en infödd åtvidabergare på 15 år. I vanliga fall går han i Alléskolan.

Bosse blev intresserad av musik i andra klass, då han började spela blockflöjt. Sedan blev det piano och nu håller han även på att spela orgel. Bosse sjunger också. Han har varit med i Cecilia-kören och sjunger nu i ungdomskören där det går utmärkt. Bosse komponerar dessutom egna stycken. Han gillar klassisk musik och hatar jazz.

När han "blir stor" blir det musik för hela slanten. Visst tror Bosse att det blir ganska jobbigt eftersom musiker ofta har oekväma arbetstider, t ex som att jobba på helger och kvällstid.

— Men det gör ingenting eftersom man får sin hobby som arbete, säger Bosse. Bosse skall få hänga med Ingemar Ericsson hela tiden, bli när barn-, ungdoms- och kyrkokörerna övar, på jordfästningar, dop, alla gudstjänster, när Ingemar ger piano- och lektioner m m.

— Det är jätteroligt att få ha en pryoelev hos dig, särskilt någon som är så intresserad som Bosse, mepar kantorn och fortsätter: Han är en kolossal begåvad kille, som har alla grundförutsättningar att lyckas inom musiken.

På frågan om sin största idol svarade Bosse på en gång: Ingemar.

MARIA PERSSON

Bosse Pettersson är enormt nöjd med sin pryoplats. Här är han tillsammans med Ingemar Ericsson i Åtvids gamla kyrka. — Musik är bli till för att glädja andra med, tycker Bosse

Moderaterna i Åtvid gör egen villa-enkät

— Ska det vara så svårt och behöva ta så lång tid att fråga folk vad de har för synpunkter på det bostadsområde som de ska bo i i framtiden? Det har vi svårt att tro. Det är därför vi genomför den här lilla enkäten.

Det säger moderaterna Carl G Nilsson och Sven Carlsson i Åtvidaberg. Den förstnämnde är ordförande i moderata fullmäktigegruppen och den senare ledamot av byggnadsnämnden.

Det handlar om nästa etapp av Basthagen, det bostadsområde som håller på att bebyggas utmed vägen mot Mormorsgruvan. Ca 50 bostäder ska uppföras i den här etappen. Men det är ännu inte klart hur fördelningen ska bli vad gäller frilliggande villor, grupphus och radhus.

När byggnadsnämnden skulle börja med detaljplaneringen av området föreslog Sven Carlsson att nämnden skulle genomföra en enkät bland dem som står registrerade i kommunens tomtkö. På så vis skulle man kunna få reda på olika typer av önskemål.

Nämnden avtog förslaget med motiveringen att en sådan här enkät skulle försena planeringen. Men just nu nöjer sig således inte moderaterna med det beskedet utan går ut med en egen enkät i tomtkön.

I följebrevet till de omkring 150 personerna i tomtkön lovar moderaterna att göra en sammanställning av inkomna svar och att den ska överlämnas till byggnadsnämnden. Man lovar också att ta hänsyn till olika önskemål i den fortsatta diskussionen om Basthagens planering.

I enkäten ställs bli frågor om folk föredrar frilliggande hus eller radhus och om garaget ska stå på den egna tomten eller om det ska vara en större gemensam garagebyggnad.

Vidare frågas om tomtspekulanterna vill bygga i egen regi eller köpa ett grupphus. Om de vill köpa tomten eller överta den med tomtträtt.

Slutligen ställs frågor om gemensamhetsanläggningar, informationsmöten och kontaktgrupper.

CHRISTER BERG

ALLA HELGONS DAG

Marken ligger hårt frusen. Gräsmattan har räfsats noga innan kylan kom. Gräset är som vore det kammat. Det knastrar när man trampar på de sista löven. Allt är krattat och fint på hembygdens kyrkogård denna tidiga lördagsmorgon — Alla helgons dag.

Fortfarande brinner några av de moderna gravlykterna. I de andra har stearinljusen slocknat.

Jag har nu hunnit bli över 50 år. Första gången jag stod vid farmors grav var jag bara tio år. Hon var den första döda människa jag sett. Den gången tyckte jag det var hemskt. Med åldern har jag i stället blivit tacksam över hur lätt minnet av gumman går att ta fram. Minnet av en liten fin människa som med sin puckel på ryggen för mig framstår som ett märkligt människoöde. Hennes situation var förstås inte unik på den tiden.

Redan som liten fick jag av mina föräldrar höra talas om att min far var oäkting, dvs farmor födde honom utan att vara gift. Farfar hade vid tinget lagt fingrarna på bibeln och svurit sig fri från faderskapet.

Socknens präst dömde farmor hårt. Så småningom blev hon åter kyrktagen. Kanske är det just hur hårt livet lekte med farmor som väckt mina känslor och mitt intresse för hembygden och folklivsforskning. Den unga kvinnan med sin oäkting. Hur hade hon fått sin sexualupplysning? Puckeln på ryggen? Under min fars namn i kyrkhoken står O.Å.?

*

Den 30 oktober 1882 föddes så min far i det fattiga och kalla Trantorpet. Det var undantagsställe för knekten, farmors far. Denne hade huggit sig i benet, blivit stelbent och fått avsked. Om torpet var litet så fanns det desto fler munnar att mätta. Han hade sin egen svärmor (hon var född

1795), två döttrar som bodde hemma och hade var sin son och dessutom fem andra barn som med jämna mellanrum besökte torpet att försörja.

Knekten som hankade sig fram genom att tillverka laggbärl och hade 15 kr om året från Vadstena krigsmannakassa suckade djupt när också far kom till världen. Men med åren kom de att bli de bästa vänner.

Det var förstås en hård tid för de boende i torpet under slutet av 1800-talet. I bästa fall hade man en gris att slakta till jul. Fisk kunde man naturligtvis fånga (utan fläskkort) i sjön Tran. Om något vilt fick sätta livet till för knektens bössa när svälten blev för svår lämnar jag därhän.

Potatis odlades förstås och säd på en liten lycka. Skogens bär plockades inte bara för eget bruk utan såldes också till "herrska-perna" i samhället. Liksom skräddaren och skomakaren fick också knekten ge sig ut på veckolånga resor med sin hyvelbänk och sin händighet med trä.

Farfar var en fattig dräng i en av granngårdarna. Det är tänkbart att han och farmor träffats någon kväll när det hållits lekstuga, den tidens benämning på dansaftnar. Hur kan jag förutom farmors försäkran veta att just den här drängen var min farfar? Kanske genom uppgifterna i en faderskapsbok från förra seklet. Där kan man läsa att det går att fastställa faderskap genom att jämföra örsnibbar, nästippar och skratt. Eftersom jag hade tillfälle att studera farfar medan han ännu levde skulle jag vilja säga att dessa tre ting gått i arv till tredje generationen.

*

Min far föddes i Närstads rote och hade lång väg att gå över Blackbergen till skolan i Närstad. Han fick gå i varannandagsskola. Eftersom han var oäkting svarade både lärare och elever för att skolan blev en plåga för far. På den tiden ingick det mer eller mindre i lärarlönen att få naturtillskott av elevernas föräldrar.

Men knekttorpet hade inte något överflöd att ta av.

Eftersom min far fick kläder av socknen måste min farmor "betala av" dem genom att städa i skolan. Det gick så till på den tiden. Det var också här farmor fick sin puckel på ryggen.

Tillsammans med en annan flicka som också städade i skolan bar farmor vatten från diket nedanför och upp till skolsalen. För att inte behöva vandra den långa vägen med det tunga vattnet så många gånger fyllde de vattensån med så mycket vatten som möjligt. Ryggen höll inte för påfrestningen. Läkarehjälp hade man förstås inte råd med. Farmor blev puckelryggig. Precis som om hon inte haft nog med motgång i livet förut.

Farmor hade vid åtminstone ett tillfälle möjlighet att "befrias" från sin oäkting. Men det blev aldrig någonting av med den affären.

Det förhöll sig så att bonden i Ändtorpet ett vinterlov behövde en drängpojke för att efter häst köra kol från Tolången till kopparverket i Ätvidaberg. Far fick jobbet.

Bonden och hans hustru var barnlösa och blivit väl gamla för att kunna få egna barn. Det djupt religiösa paret blev starkt fästa vid pojken och försökte vid flera tillfällen övertala farmor att låta dem adoptera min far. Men varken farmor eller knekten ville vara med om något sådant.

*

Efter regn kommer solsken och efter vinter vår. Det var våren efter vinterlovet hos bonden som far började sin 56 år långa gärning vid industrierna i Ätvidaberg. Något annat val än att börja arbeta fanns inte för honom. Hans lön var nödvändig för de kvarboende i knekttorpet.

Den första sommaren gick min far den gott och väl halvmil långa sträckan in till Ätvidaberg varje dag. Det blev långa dagar eftersom arbetet började kl 6 och slutade kl 18.

Den kommande vintern blev svår och far fick hyra in sig hos en

gumma där han fick bo i samma rum som flera sockenpojkar och ett stort antal vägglöss. Smöret förvarade han i ett mycket litet laggbärl med lock av eneträ.

Detta kärli hör nu till mina kåraste ägodelar tillsammans med knektens klocka, plånbok, åderlättningsjärn och ett handskrivet brev till en av sina söner. Med tanke på att knekten föddes 1820 och skolplikten infördes först 1842 och han således som barn varken kunde läsa eller skriva faller man i stum beundran inför prestationen. Den självlärd knektens brev är oerhört sirligt skrivet med gåspenna.

Så småningom flyttade farmor efter till Ätvidaberg. Hon lärde till glansstrykerska i förhoppning om att här finna en ekonomisk tryggad framtid. Var och varannan ungkarl gick ju då omkring med höga stela "fadermördare" när de skulle vara fina. Men mot slutet av sin levnad hade hon bara församlingens båda präster kvar som kunder.

Med inkomsten från detta arbete och ett litet kommunalt bidrag framlevde farmor sina dagar. De sista åren av sin levnad fick hon dåtidens folkpension, 25 kr i kvartalet.

*

Helt naturligt såg jag ofta farmor som gäst i vårt hem. Särskilt en sådan här dag manas bilden fram där gumman satt i sin gungstol i järnspiselrummet, något snett för puckelns skull, och läste Rosenius dagsbetraktelse. Hårt åtgången av livet men ändå förnöjd.

Om farmors tillvaro här på jorden var märkt och liten så har hon ändå en stor plats i mitt hjärta och minnet av ett tragiskt människoöde bevaras till kommande tider.

Tankarna flyger lätt iväg. Jag märker knappt att jag börjat frysa så länge har jag stått vid farmors grav denna Alla helgons dag. Utan att göra mig någon särskild brådska placeras jag blomorna på graven innan jag, fortfarande kvardröjande vid gångna tider, lämnar kyrkogården.

Av Karl-Hugo Flood

Affärsidkare i Ätvid:

Missvisande kritik från bibliotek och kulturnämnd

Bibliotekspersonal och kulturnämnd har protesterat mot att inte hela övervåningen på gamla Domus (i bakgrunden) redan är tom. Färghandlare Karl-Melker Kindstrand och damfrisör Kerstin Bokvist känner sig orättvist utpekade av biblioteksförvaltningen och hänvisar bl a till att man faktiskt har kontrakt på lokalerna. De får stöd av Evert Johansson som är ordförande i Ätvidabergs kommunala byggnads AB som äger byggnaden

— Normalt sett skulle jag inte lägga mig i den interna tråtan på kommunalkontoret mellan bibliotekspersonal och kulturnämnd å den ena sidan och övriga förvaltningar å den andra. Men när bibliotekspersonal och kulturnämnd drar in oskyldiga företag i sammanhanget och antyder att det är vi som är boven i dramat om bibliotekslokalerna, då är det dags att ta bladet från munnen.

Det säger färghandlare Karl-Melker Kindstrand, chef för tolv anställda på Wicksells färg i Ätvidaberg. Han får stöd av Kerstin och Ove Bokvist som driver Kerstins hårsalong där fem personer arbetar.

Båda dessa företag hyr lokaler i gamla Domus vid Stortorget i Ätvidaberg, Wicksells sedan 1970. Byggnaden ägs numera av Ätvidabergs kommunala byggnadsaktiebolag. I den allmänna villervalan i Ätvids centrum är det beslutat att biblioteket skall få provisoriska lokaler på övervåningen.

I dagarna har både bibliotekspersonal och kulturnämnd protesterat mot att inte Wicksells och Kerstins flyttat ur de lokaler biblioteket skall få disponera. Det handlar om knappt 100 kvm av tillsammans ca 700 kvm.

Karl-Melker Kindstrand är hjärtligt trött på biblioteksledningens agerande. — Vi har ju kontrakt på våra lokaler och vi har aldrig lovat att flytta från de här kvadratmetrarna förrän vi kan ta över Östgötabankens filial på bottenvåningen.

Han får stöd av Evert Johansson som är styrelseordförande i det kommunala bolaget. — Redan i april deklarerades detta

klart, säger han. Det gäller också Kerstins hårsalong tills vi klarat av deras lokalproblem. Det här kan knappast vara någon nyhet för bibliotek och kulturnämnd.

Sven-Olof Söderström på fastighetskontoret erinrar om att i stort sett samtliga förvaltningar har svåra lokalproblem just nu i samband med om- och tillbyggnaden av kommunalhuset. Han sticker inte under stol med att andra förvaltningar visar betydligt större förståelse för problemen.

Karl-Melker Kindstrand menar att Wicksells redan gjort betydande eftergifter. Man har släppt hela övervåningen, avstått från lokaler till Lindsténs och fått ett besvärligare varuintag. Personalen får dras med minimala utrymmen och toalet i källaren under ombyggnadsperioden osv.

När nu enskilda företagare, det handlar om ett 20-tal anställda, ställer upp för att hjälpa till att lösa problemen tycker man att också en kommunal förvaltning kan dra sitt strå till stacken.

— Bibliotekspersonalen får säga vad de vill, men vi kastar inte ut någon innan den här frågan är löst, lovar Evert Johansson.

CHRISTER BERG

Den nuvarande styrelsen i den 70-årsjubilerande Åssas verkstads-klubb. Sittande fr v ordf Agne Fasth och v ordf Roland Gustavsson. Stående fr v Gunnar Granberg, Stig Gullqvist och Hans Kroon. På bilden saknas kassören Henry Sundberg

Åssas verkstadsklubb 70-årsjubilerade

Med omkring 120 inbjudna gäster firade Åssas verkstadsklubb på lördagen sitt 70-årsjubileum med stort kalas på hotell Stallet i Åtvidaberg. Verkstadsklubbens ordförande sedan tolv år, Agne Fasth, kunde bland gästerna välkomna representanter från Facits verkstadsklubb, företagsledningen och Metalls avd 83. Från Metall kom avdelningens ordförande Lars-Erik Johansson, Linköping, som också höll högtidstalet.

I dag har verkstadsklubben ett 90-tal medlemmar. Det är visserligen betydligt mer än de 10-15 arbetare som den 4 juli 1909 bildade klubben med Walfrid Andersson som förste ordförande. Men ändå är det nära nog en halvering på tre år. 1976 fanns det ca 160 man på kollektivsidan på Åssa.

Åssa står för Åtvidabergs Spårväxlar och Signalfabriks AB. Det namnet togs på mitten av 20-talet. Ursprungligen hette bolaget Åtvidabergs Vagnfabriks AB. Det var vagnfabriken som på 10-talet tillverkade Åtvidabergsbilen. I 30 exemplar.

Av en tidigare jubileumsskrift framgår att verkstadsklubben ge-

nom åren naturligtvis haft en del bekymmer med företagsledningen vad gäller löner, ledighet, ackord osv. Men på det hela taget har anställda och ledning lyckats lösa problemen.

År 1920 gick man till strejk då företaget vägrade gå med på ett avtal om kompensation för arbetstidsförkortning. Efter två månader träffades uppgörelse om lokalavtal där arbetarna fick full kompensation.

Den andra strejken i klubbens historia ägde rum under nästan hela första halvåret 1945.

De senaste årens problem på företaget har givetvis inte gjort jobbet som klubbordförande till en dans på rosor. T ex att veta med sig att kraven på drägliga löner och arbetsförhållanden kan föra med sig utlägg av pengar som kanske skulle behövas på annat håll i företaget. För att rädda jobben över huvud taget. Där sitter man i en klämma.

— Men, säger Agne Fasth, vi tycker nog ändå att den nya styrelsen ger förhoppningar om mer stabila förhållanden.

CHRISTER BERG

ÅTVIDABERG

Äldsta storbandet. På alla helgons dag kommer Sveriges kanske äldsta storband till Åtvidabergs och Stallet. Det handlar om Gunnar Lundén-Weldens Storbanditerna. I bandet ingår en massa tidigare proffsmusiker som spelat i orkestrar med så pass namnkunniga ledare som Thore Erling, Sune Waldimir och Charles Redland. Dagens sättning i Storbanditerna har spelat tillsammans i 20 år. På repertoaren står godingar av Glenn Miller, Count Basie och Duke Ellington.

Fönsterkrossning ägnade sig en Åtvidabergsyngling åt på fredagskvällen. Det var ABF-lokalen på Söderleden som drabbades av förstörelsen. Tre större glasrutor krossades. Vardet beräknas till ett par tusen kronor. Ynglingen greps på bar gärning.

Fylleri och stöld. Tidigt på lördagsmorgonen grep polisen två Åtvidabergsynglingar som misstänkta för rattfylleri och bilstöld. Bilen, redan belagd med körförbud, hade stulits i trakten kring Söderö och ynglingarna var på väg tillbaka när de fastnade i poliskontrollen. Polisen fann också anledning att låta ynglingarna följa med till läkare för blodprov.

Frälsningsarmén i Åtvidaberg gästas på söndag av ett 40-tal frälsningssoldater från Oskarshamn. Gruppen består av både strängmusikkår och hornmusikkår. På förmiddagen medverkar gästerna i en sång- och musikgudstjänst. Major Vera Andersson och kapten Karin Westberg är ledare för besöket.

Östtysk organist
till Åtvidaberg

På onsdag gästas Åtvidaberg av den östtyske organisten och cemballisten Andreas Buschnakowsky från Karl-Marx-Stadt. Andreas har turnerat mycket, särskilt i österled. Han har även varit i Sverige.

På programmet står främst barockmusik. Men där finns också verk av Max Reger som väl inte är direkt anpassade en så liten orgel som Gamla kyrkans med bara en manual och trångt mellan pedalerna. Fast Adreas har namn om sig att vara en "fruktansvärd tekniker".

Egentligen var det meningen att Ingemar Ericsson själv skulle ha en orgelkonsert i höst, något som en och annan Åtvidabergare gått och sett fram emot. Men genom att man lyckats få Andreas till Åtvid är det tveksamt om det blir någonting av med den ericssonska konserten. Den är dock icke helt säkert inställd, säger han.

Viltolycka. En viltolycka inträffade på söndagskvällen vid Malmviken på vägen till Mormorsgruvan, när ett rådjur sprang upp på vägen och rätt på en personbil. Polis tillkallades och sökte men fann inga spår efter rådjuret. Bilen fick en del bucklor.

Fräck stöld. Ägaren till en personbil hade sitt fordon parkerat under ungefär en timmes tid på p-platsen vid Söderleden omkring midnatt natten till söndagen. När han kom tillbaka fann han att någon passat på att plocka av båda bakdäcken med fälgar så att bilen var stående på bromstrummorna. Däcken var nyinköpta. Polisen hoppas att eventuella vittnen hör av sig. Eftersom platsen ligger väldigt öppet vid trafikled och intill bostäder borde någon ha sett någonting.

Zander leder i Grebo. När man nu avverkat drygt hälften av höstens tips- och bingopromenader i Grebo visar det sig att det är påtagligt många med efternamnet Zander som toppar den sammanlagda listan. Etta ligger Nils-Eric Zander på 39 poäng och på delad andra plats kommer Ulla och Johan Zander, båda med 38 poäng. Närmast följer Ulla Bergström, 36, Evert Mattsson, 36, och Christel Bergström, 35. I söndagens promead deltog 150 personer varav ett 80-tal gick tipstävlingen. Dessutom såldes 308 bingobrickor. Fyra tävlande fick in varsin elva varför skiljefrågan om hur mycket metalleylindern vägde avgjorde turordningen: Jens Ahlgren, Johnny Karlsson, Maj Andersson och Ulla Ericsson.

Konsert i Björsäter

Det fanns inte många platser lediga i Folkets hus i Björsäter på söndagskvällen när Åtvidabergs manskör tillsammans med spelmannslaget Tvärdraget bjöd upp till musikaliskt gemyt i en skön blandning.

Manskören under ledning av sin entusiastiske dirigent Nils Ahlin framförde ett variationsrikt program i tre avdelningar med tonvikt på Bellman och Taube. Kören imponerar med sin sångarglädje, sitt textkunnande och uppmärksamhet gentemot dirigenten.

Liksom manskören hade Tvärdraget under Aron Andersson tre små avdelningar. Receptet att få publiken med på noterna (f ö spelade man alldeles utan noter) var en del folkmusik och en del spelmannsglädje.

Ska man gradera intensiteten på applåderna rönste nog de egna medlemmarnas alster mest uppskattning. Dvs Ragnar Anderssons kluriga Hem från skogen och Nils Ahlins fyndiga Nisses vals.

Efter konsertens slut manade publiken fram ett extranummer, där i stort sett samtliga medverkande framförde I en grönmålad båt. Publikens uppfattning tolkades av Håkan Stensson. Hade alla i Björsäter känt till hur bra ni är, sade han, så hade det kommit så mycket folk att ni fått stå utanför och sjunga och spela in genom fönstret.

CHRISTER BERG

31/10

— Jag har varit intresserad av att teckna så länge jag kan minnas, säger Mattias Gordon. Han har haft turen att få prya på Pennfilm i Malmö. På bilden ses han tillsammans med Pennfilms chef Per Ahlin som bl a gjort teckningar i Hasse&Tages filmer

Pryoelev från Åtvidaberg i Malmö som filmtecknare

Gissa om Mattias Gordon från Grebo är lycklig! Han har kommit till ett lika ovanligt som intressant pryoställe. — Det passar mig precis och det blir bara roligare för var dag som går, säger han i telefon från Malmö.

Mattias har fått sin pryo hos Pennfilm Studio AB i Malmö. Där jobbas det med tecknade filmer. Chefen heter Per Ahlin och han är väl mest känd för att stå bakom t ex Dunderklumpen och de tecknade inslagen i Hasse&Tages filmer I huvet på en gammal gubbe och Picassos äventyr.

Teckning är Mattias största intresse. Att han är duktig är det massor av klasskompisar som kan intyga. Helst ritar han människor och egna serier. I somras var han på besök på Teamfilm i Stockholm, där man också håller på med tecknade filmer. När det var dags att välja pryoplat så tog Mattias just Teamfilm.

Men där hade man inte plats för honom utan rekommenderade Pennfilm i Malmö. Mattias yrkesvalslärare förmedlade kontakten. Jovisst, sa man på Pennfilm. Det går bra om han är duktig och har någonstans att bo. Bostadsfrågan löste sig genom en släkting till Mattias.

På Pennfilm får Mattias gå runt och titta på de olika avdelningarna. Men, och det är något extra, han får också göra en alldeles egen liten testfilm som han kommit på själv.

Han har sannerligen fått lära sig att det är väldigt krångligt att göra en tecknad film och så pratar han om saker som storyboard, animatör, panorera, mellantecknare, celler osv.

Mattias stormtrivs och tycker det är jättekul att prya på Pennfilm. Självklart vill han gärna syssla med den här typen av arbete i framtiden och när han är klar med nian skall han försöka komma in på någon grundläggande konstutbildningslinje.

Det finns inte mycket till specialutbildning för serietecknare. I Sverige ordnar konsthögskolan en kurs varje vår för animerad film. Annars får man åka till England eller USA för att få specialutbildning. Men det normala, i varje fall i Sverige, är att serietecknare får lära sig jobbet på filmateljeer som Pennfilm, Teamfilm osv.

MARIA PERSSON

ÅTVIDABERG

Till ny kyrkvaktmästare har kyrkorådet i Gärdserums församling utsett Ake Svensson, Fale- rum. Han efterträder Harry Kanth som avgår med pension efter 19 års tjänstgöring.

Sjömansvård i Gärdserum. Det var dålig tillslutning när man ordnade sjömansvårdsafton i Gärdserums församlingshem. De medverkande inräknat hade bara nio personer infunnit sig vilket kanske var synd med tanke på den skildring gästtälaren kyrkoherde W Wiklund från Söderköping gav. Egentligen skulle man efter kaffe- pausen ha fortsatt kvällen med att slå in julklappar till sjömän ute på världshaven, men nu blev det inte så. I stället samlade man in pengar som skall användas till inköp av julklappar avsedda att skickas till sjömän. Kyrkoherde Claes-Göran Rosén avslutade med en betraktelse.

Fritidshusägarna uppmanas: Ta med er värdesakerna hem

— Det finns egentligen bara ett sätt att klara av det här problemet. Det är att ta med sig alla värdeföremål hem.

Det säger polisinspektör Gilbert Carlson, tjänstgörande i Ätvidaberg och med i polisens brottsförbyggande enhet i Linköping. Han säger det med anledning av de om höstarna regelbundet återkommande inbrottsvågorna i sommarstugor och fritidshus.

Förra hösten inträffade i Ätvidabergstrakten en lång rad inbrott i sommarstugor. Bara under en enda helg noterades ca 15 inbrott i den västra kommundelen.

I ett av de här fritidshusen hade ägarna märkt sina föremål med gravyrpenna och osynligt bläck. Det var en bidragande orsak till att en stöldhärva kunde redas upp sedan Norrköpingspolisen gjort en razzia i ett hem hos en Skärblackabo.

— Numera kan man ju på varje polisstation och hos varje försäkringsbolag utan extra kostnad få låna märkningsutrustning. Så egentligen är det ju underligt att inte fler utnyttjar den möjligheten, menar Gilbert Carlson. Dels är inte märkta dyrgrisar lika be-

gärliga, dels finns det i alla fall en chans att få tillbaka grejerna om de är märkta. Det är med tanke på förra årets onormalt många inbrott och vandalliseringar i fritidshus som polisen i en kampanj går ut med råd och varningar till dem som har fritidshus.

— Man skall förstås se till att ha så bra lås som möjligt, menar Gilbert Carlson. Helst lås som försäkringsbolagen godkänner. Vidare skall man göra det så krångligt som möjligt för en inbrottsstjuv att ta sig in genom försterrutor eller på annat sätt. Fönsterluckor med lås från insidan är ett bra sätt.

Gilbert Carlson påpekar också att man om möjligt bör göra så täta och oregelbundna besök man kan vid stugan. Det är inte heller dumt att samarbeta med grannar så slipper man åka så ofta. Ju snabbare ett inbrott upptäcks och anmäls desto rimligare är chansen att klara upp det.

Skjutvapen får absolut inte förvaras i en obebodd sommarstuga.

Och, som sagt, bästa sättet att inte bli frånstulen värdeföremål är att plocka med sig dessa hem så snart som möjligt.

CHRISTER BERG

— Gör det så krångligt som möjligt för inbrottsstjuvarna. Sätt i godkända lås, sätt luckor för fönstren och titta så ofta som möjligt till stugan. Den uppmaningen ger polisinspektör Gilbert Carlson alla som har fritidshus inför hösten. Det bästa och kanske enda sättet att få behålla sina värdeföremål är förstås att ta med dem hem till nästa sommar